

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**Л.Я. Шевченко, М.Т. Шендригоренко, Е.С. Гейер, В.С. Коверза,
О.В. Неізнєстна, В.А. Янковський**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК 1

Ступінь: бакалавр

Кривий Ріг
2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**Л.Я. Шевченко, М.Т. Шендригоренко, Е.С. Гейср, В.С. Коверза,
О.В. Нсізвестна, В.А. Янковський**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК 1

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів, обліку та
оподаткування
Протокол № 5
від “30” жовтня 2020 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 3
від “24” листопада 2020 р.

Кривий Ріг
2020

УДК 657. 336 (072)
Ш 37

Шевченко, Л.Я.

Ш 37 Методичні рекомендації для вивчення дисципліни «Фінансовий облік 1» [Текст]/ М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів, обліку та оподаткування; Л.Я. Шевченко; М.Т. Шендригоренко, Е. С. Гейер, В.С. Коверза, О.В. Неізнана, В. А. Янковський – Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2020. – 87 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються ними протягом вивчення дисципліни.

© Шевченко Л.Я., Шендригоренко М.Т., Гейер
Е.С., Коверза В.С., Неізнана О.В., Янковський
В.А., 2020

© Донецький національний
університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	7
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	13
Змістовий модуль 1. Облік необоротних активів	14
Змістовий модуль 2. Облік оборотних активів та витрат виробництва	24
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	65
Змістовий модуль 1. Облік необоротних активів	66
Змістовий модуль 2. Облік оборотних активів та витрат виробництва	72

ВСТУП

Інтеграція України у світову економічну систему стало підставою для широкого використання бухгалтерської (фінансової) інформації з метою підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання. За цих умов для обґрунтування своїх рішень як вітчизняні, так і іноземні інвестори потребують достовірної інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, а також результати його діяльності відповідно до прийнятих в міжнародній практиці основ ведення фінансового обліку.

Навчальна дисципліна «Фінансовий облік 1» забезпечує теоретичну підготовку здобувачів вищої освіти і разом з іншими дисциплінами формує інтегрований підхід до підготовки економістів.

Ціль - формування професійних компетентностей щодо організації фінансового обліку і його методології, практичних навичок ведення фінансового обліку підприємств, організацій, установ, підготовки й надання фінансової інформації різним користувачам для розробки, обґрунтування й прийняття управлінських рішень.

Завдання: ознайомлення з теоретичними основами фінансового обліку; дослідження системи законодавчо - нормативного регулювання обліку; дослідження методів ведення обліку, складання фінансової звітності та критеріїв її оцінювання; дослідження економічного змісту об'єктів обліку на основі загальної економічної теорії; дослідження економічного змісту господарських фактів, явищ і процесів, їх взаємозв'язку на основі теорії подвійного запису бухгалтерського обліку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- теоретичні аспекти фінансового обліку, а саме: сутність, завдання і функції, а також основні принципи його побудови;
- нормативно - правові документи, що регламентують фінансовий облік та впливають на його побудову (документування господарських фактів, формування системи показників фінансової діяльності підприємства);
- методику складання бухгалтерського запису будь-якого явища, факту та процесу, які пов'язані з фінансово-господарською діяльністю підприємства;
- організацію обліку підприємницької діяльності та документальне оформлення всіх видів господарських операцій.

Уміти:

- застосовувати теоретичні знання з фінансового обліку у практичній діяльності;
- оформляти первинні документи та реєстри аналітичного і синтетичного обліку з операцій фінансово-господарської діяльності підприємства;
- забезпечувати повний і своєчасний облік руху грошових коштів і матеріальних цінностей з метою збереження власності підприємства;

- організувати облік витрат підприємницької діяльності;
- узагальнювати облікову інформацію у фінансовій звітності та своєчасно надавати її зовнішнім і внутрішнім користувачам.

ЧАСТИНА І
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис початкової дисципліни

Найменування показника	Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість змістових модулів	2
Лекції, години	48
Практичні/семінарські, годин	32
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	100
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	6
самостійної роботи студента	7
Вид контролю	екзамен

2. Програма навчальної дисципліни

Ціль - формування професійних компетентностей щодо концептуальних основ з теоретичних питань фінансового обліку і його методології, практичних навичок ведення фінансового обліку підприємств, організацій, установ, підготовки й надання фінансової інформації різним користувачам для розробки, обґрунтування й прийняття управлінських рішень.

Завдання: ознайомлення з концептуальними засадами фінансового обліку як інформаційного джерела; дослідження системи законодавчо - нормативного регулювання обліку; дослідження методів ведення обліку, складання фінансової звітності та критерії її оцінювання, економічного змісту об'єктів обліку на основі загальної економічної теорії, економічного змісту господарських фактів, явищ і процесів, їх взаємозв'язок на основі теорії подвійного запису бухгалтерського обліку.

Предмет: сукупність теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації щодо сутності активів підприємства, відображення їх в обліку з ціллю прийняття управлінських рішень.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Тема 2. Облік основних засобів

Тема 3. Облік нематеріальних активів

- Тема 4. Облік довгострокових фінансових інвестицій
Тема 5. Облік сировини і матеріалів
Тема 6. Облік виробничих запасів
Тема 7. Облік палива та готової продукції
Тема 8. Облік грошових коштів
Тема 9. Облік дебіторської заборгованості
Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій
Тема 11. Облік витрат виробництва
Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Облік необоротних активів					
Тема 1. Основи побудови фінансового обліку	10	4	2	-	4
Тема 2. Облік основних засобів	18	4	4	-	10
Тема 3. Облік нематеріальних активів	16	4	2	-	10
Тема 4. Облік довгострокових фінансових інвестицій	16	4	2	-	10
Разом за змістовим модулем 1	60	16	10	0	34
Змістовий модуль 2. Облік оборотних активів та витрат виробництва					
Тема 5. Облік сировини і матеріалів	11	2	2	-	7
Тема 6. Облік виробничих запасів	18	4	4	-	10
Тема 7. Облік палива та готової продукції	11	2	2	-	7
Тема 8. Облік грошових коштів	20	6	4	-	10
Тема 9. Облік дебіторської заборгованості	14	4	2	-	8
Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій	13	4	2	-	7
Тема 11. Облік витрат виробництва	20	6	4	-	10
Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів	13	4	2	-	7
Разом за змістовим модулем 2	120	32	22	0	66
Усього годин	180	48	32	-	100

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
1	Семінар – дискусія Загальноприйняті принципи і методи фінансового обліку	2
2	Семінар з виконанням практичних завдань Сутність, класифікація та оцінка основних засобів	2
3	Семінар з виконанням практичних завдань Облік надходження і вибуття основних засобів	2
4	Семінар з виконанням практичних завдань Облік нематеріальних активів	2
5	Семінар з виконанням практичних завдань Облік довгострокових фінансових інвестицій	2
6	Семінар з виконанням практичних завдань Облік сировини і матеріалів	2
7	Семінар з виконанням практичних завдань Облік виробничих запасів	2
8	Семінар з виконанням практичних завдань Облік надходження і вибуття виробничих запасів	2
9	Семінар з виконанням практичних завдань Облік палива та готової продукції	2
10	Семінар з виконанням практичних завдань Облік грошових коштів	2
11	Семінар з виконанням практичних завдань Облік надходження і вибуття грошових коштів	2
12	Семінар з виконанням практичних завдань Облік дебіторської заборгованості	2
13	Семінар з виконанням практичних завдань Облік поточних фінансових інвестицій	2
14	Семінар з виконанням практичних завдань Облік витрат виробництва	2
15	Семінар з виконанням практичних завдань Облік узагальнення та закриття рахунків з обліку витрат виробництва	2
16	Семінар з виконанням практичних завдань Облік витрат майбутніх періодів	2
	Всього	32

5. Розподіл балів, які отримують

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

**Оцінювання студентів протягом семестру
(очна форма навчання)**

№ теми семінарського/ практичного заняття	Аудиторна робота				Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1						
Тема 1	1		1		1	3
Тема 2		1	1		1	3
Тема 2			1			1
Тема 3		1	1		1	3
Тема 4	1	1		5	1	8
Разом змістовий модуль 1	2	3	4	5	4	18
Змістовий модуль 2						
Тема 5		1	1		1	3
Тема 6		1	1		1	3
Тема 6		1			1	2
Тема 7		1	1		1	3
Тема 8	1		1		1	3
Тема 8		1			1	2
Тема 9		1			1	2
Тема 10		1			1	2
Тема 11	1	1			1	3
Тема 11		1			1	2
Тема 12		1		5	1	7
Разом змістовий модуль 2	2	10	4	5	11	32
Усього	4	13	8	10	15	50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

ЧАСТИНА 2
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ
ЗАНЯТЬ

ОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Семинар 1 «Загальноприйняті принципи і методи фінансового обліку»

Семинар – дискусія

План заняття:

1. Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Фінансовий облік, його сутність та мета.
2. Нормативно – правова база, що регламентує ведення фінансового обліку в Україні, її характеристика.
3. Функції фінансового обліку у системі управління підприємством.
4. Сутність предмету і методу фінансового обліку.
5. Класифікація об'єктів обліку.
6. Сутність елементів методу бухгалтерського обліку.
7. Подвійний запис та його значення в системі обліку.
8. План рахунків та його характеристика.
9. Сутність та завдання документообігу на підприємстві.

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Фінансовий облік та характеристика його принципів.
2. Характеристика національних П(с)БО.
3. Мета та сутність бухгалтерського (фінансового) обліку.
4. Регулювання та організація бухгалтерського (фінансового) обліку на підприємстві.
5. Формування облікової політики підприємства.
6. Побудова та характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку.
7. Форми ведення бухгалтерського (фінансового) обліку.

Тема 2. Облік основних засобів

Семінар 2 «Сутність, класифікація та оцінка основних засобів» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Основні засоби, їх класифікація і оцінка згідно з ПСБО 7 «Основні засоби».
2. Бухгалтерські рахунки з обліку основних засобів.
3. Аналітичний облік наявності і руху основних засобів.
4. Порядок формування первісної вартості та облік надходження основних засобів.
5. Облік амортизації та зносу основних засобів.
6. Облік поточного і капітального ремонту основних засобів.
7. Облік витрат на модернізацію і реконструкцію основних засобів.

2. *Виконання практичних завдань:*

1. Для виробничих потреб підприємством придбаний легковий автомобіль, вартістю 180000 грн., в тому числі ПДВ – 30000 грн. Зроблена передоплата постачальникові (аванс).

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

2. Підприємство ліквідувало об'єкт основних засобів у зв'язку з його моральним зносом. Його первісна вартість – 100000 грн., сума зносу – 22700 грн., сума витрат, пов'язаних з ліквідацією основних засобів – 6500 грн., вартість оприбуткованих виробничих запасів від розборки об'єкту основних засобів – 2000 грн.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

3. Нарахувати амортизацію методом прямолінійного списання, якщо первісна вартість об'єкту 15000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

4. Нарахувати амортизацію методом зменшення залишкової вартості, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

5. Нарахувати амортизацію методом прискореного зменшення залишкової вартості, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна

вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

6. Нарахувати амортизацію кумулятивним методом, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

7. Нарахувати амортизацію виробничим методом, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Плановий випуск продукції - 50000 одиниць. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації, якщо відомо, що за перший рік експлуатації об'єкта випуск продукції склав 10000, за другий - 11000, за третій - 10100, за четвертий - 9000 і за п'ятий - 9900 од.,

8. Підприємство безплатно передає іншому підприємству:

а) естакаду для ремонту автомобілів, первісна вартість якої 50000 грн., а сума зносу - 20000 грн. (40 %);

б) комп'ютер вартістю 17000 грн. зі зносом, що дорівнює 5100 грн. (30%).

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

9. Первісна вартість придбаного у грудні 2019 р. верстата 80000 грн., термін його корисної експлуатації - 5 років. Очікується, що ліквідаційна вартість верстата становитиме 5000 грн.

Розрахувати щорічну суму амортизації методом зменшення залишкової вартості. Скласти бухгалтерські проведення з придбання та нарахування амортизації за перший квартал (помісячно).

10. Підприємство нараховує в звітному періоді амортизацію основних засобів в сумі 8400 грн., загальноновиробничих основних засобів – в сумі 1700 грн., а також адміністративних основних засобів – 2400 грн. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

11. Підприємство безплатно передає приміщення виробничого цеху (первісна вартість – 280000 грн., а знос – 190000 грн.) і виробниче устаткування (первинна вартість – 110000 грн., знос – 80000 грн.) Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

12. Підприємство має на балансі основні засоби (споруда) балансовою вартістю 670000 грн. (первісна вартість складає 1000000 грн., а сума зносу – 330000 грн.). Цей об'єкт основних засобів підприємство передає своєму учаснику в погашення заборгованості викупленої у цього учасника частки вартістю 700000 грн. ПДВ – 140000 грн. Всього з ПДВ – 840000 грн. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 2. Облік основних засобів

Семінар 3 «Облік надходження та вибуття основних засобів» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Облік вибуття основних засобів.
2. Порядок проведення дооцінки основних засобів і відображення її результатів у обліку.
3. Проведення уцінки основних засобів і відображення її результатів у обліку.
4. Загальна характеристика операційної і фінансової оренди основних засобів.
5. Облік орендованих засобів у орендаря.
6. Облік орендованих засобів у орендодавця.
7. Інвентаризація основних засобів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Підприємство (платник податку на прибуток і ПДВ) придбало в постачальника (платника податку на прибуток і ПДВ) на умовах післясплати обладнання. Його вартість — 600000 грн (у т.ч. ПДВ — 100000 грн).

Вартість послуг із доставки обладнання — 18000 грн (у т.ч. ПДВ — 3000 грн), із його монтажу — 24000 грн (у т.ч. ПДВ — 4000 грн).

Обладнання ввели в експлуатацію 1 січня 2019 року. Термін корисного використання — 3 роки.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

2. Підприємство при будівництві цеха для виробничих потреб господарським способом понесло слідуючі витрати з ПДВ (суми умовні):

Витрати	Сума, т.грн.
1. Проектна документація	90000,00
2. Комплексна експертиза проектної документації	9000,00
3. Будівельні матеріали	48000,00
4. Послуги сторонніх організацій (екскаватор, автомобіль, кран)	12600,00
5. Оплата праці працівників, зайнятих на будівництві з урахуванням відрахувань на соціальні заходи	35770,00

Необхідно скласти відповідні бухгалтерські записи та кореспонденцію рахунків для відображення в обліку витрат для формування вартості об'єкту основних засобів і введення його в експлуатацію.

2. Підприємство продає основні засоби:

- виробниче приміщення за договірною ціною 250000 грн., крім того ПДВ – 50000 грн;
- вантажний автомобіль за ціною 127500 грн., крім того ПДВ – 25500 грн.

Справедлива вартість основних засобів дорівнює ціні продажу.

У наведеній таблиці надається інформація про продані об'єкти.

Дані про об'єкти	Сума, грн.	
	Виробниче приміщення	Вантажний автомобіль
Первісна вартість	400000	141600
Сума зносу	80000	15200
Залишкова вартість	320000	126400
Справедлива вартість з урахуванням ПДВ	300000	153000

Необхідно скласти відповідні бухгалтерські записи та кореспонденцію рахунків операцій з продажу об'єктів основних засобів.

3. Первісна вартість придбаного обладнання 120000 грн., а термін його корисного використання – 4 роки. Очікується, що це обладнання буде мати ліквідаційну вартість – 4000 грн. Необхідно провести розрахунки амортизації з використанням методів прямолінійного списання, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, суми чисел років (кумулятивний), виробничий, враховуючи очікуваний обсяг виробництва 90000 одиниць. За результатами розрахунків необхідно зробити порівняння цих методів і висновки.

4. Підприємство проводить дооцінку обладнання, яке раніше було уцінене. Дані про переоцінку наведені в таблиці.

Найменування показників	Сума, грн.
1. Первісна вартість	6000
2. Сума попередніх уцінок	2670
3. Переоцінена первісна вартість	3330
4. Нарахований знос (до індексації)	1500
5. Індексація (зменшення) зносу	670
6. Сума зносу з урахуванням індексації	830
7. Залишкова вартість (після уцінки)	2500
8. Індекс дооцінки	1,2

Послідуоча індексація обладнання виконана з індексом 1,6.

Необхідно виконати розрахунки і відобразити в бухгалтерському обліку переоцінку обладнання.

Тема 3. Облік нематеріальних активів

Семінар 4 «Облік нематеріальних активів» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Економічна сутність та класифікація нематеріальних активів.
2. Структура П(С)БО 8 та основні терміни.
3. Порівняльна характеристика П(С)БО, які регламентують облік нематеріальних активів.
4. Характеристика рахунку 12 «Нематеріальні активи».
5. Нематеріальні активи: визнання, оцінка, переоцінка.
6. Документування господарських операцій з обліку нематеріальних активів.
7. Облік вибуття нематеріальних активів.
8. Амортизація нематеріальних активів.
9. Особливості обліку гудвілу при придбанні.
10. Інвентаризація нематеріальних активів.
11. Відображення даних про нематеріальні активи та гудвіл в облікових регістрах і розкриття інформації у фінансовій звітності

2. *Виконання практичних завдань:*

1. Витрати конструкторського бюро підприємства на дослідження і розробки у звітному періоді становили:

Види витрат	Сума витрат на дослідження, грн.	Сума витрат на розробки, грн.
Прямі матеріальні витрати	20 000	45 000
Прямі витрати на оплату праці	110 000	160 000
Накладні витрати	70 000	95 000
Разом	200 000	300 000

У результаті розробки буде створено промисловий зразок, який відповідає критеріям визнання згідно з П(С)БО 8 «Нематеріальні активи».

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

2. Підприємство «Веста» отримало безоплатно від підприємства «Градус» програмне забезпечення, справедлива вартість якого на дату отримання становила 28000 грн. Тривалість корисної експлуатації складає 5 років, обраний прямолінійний метод нарахування амортизації. Програмне забезпечення буде використовуватись відділом маркетингу. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку підприємства «Веста» здійснені господарські операції.

3. Вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи на підставі наведених господарських операцій.

1 ВАРІАНТ	2 ВАРІАНТ
1. Відображена амортизація безоплатно отриманого нематеріального активу	1. Відображені послуги реєстратора з оформлення права на торгову марку
2. Оприбутковано право на торгову марку та супутні послуги, сформовано первинну вартість	2. Нарахований знос на комп'ютерну програму Windows
3. Відображено продажну вартість реалізованого нематеріального активу	3. Відображено отримання нематеріального активу як внесок до статутного капіталу
4. Оприбутковані безоплатно отримані нематеріальні активи - програмне забезпечення	4. Відображено залишкову вартість нематеріального активу, переданого в обмін на неподібний актив
5. Списано залишкову вартість реалізованого нематеріального активу	5. Відображено списання безоплатно отриманого нематеріального активу
6. Оприбутковані промислові зразки	6. Нарахована амортизація нематеріального активу, для якої не встановлений строк корисного використання
7. Оприбутковані нематеріальні активи отримані в обмін на подібні активи	7. Передано нематеріальні активи в обмін на поточні фінансові інвестиції
8. Оприбутковано комп'ютерну програму, розроблену підприємством самостійно	8. Відображено внесок до статутного капіталу дочірнього підприємства у вигляді нематеріальних активів
9. Сплачено з поточного рахунку за торгову марку та послуги реєстрації	9. Оплачено витрати пов'язані з підтримкою патенту
10. Списана сума зносу реалізованого нематеріального активу	10. Відображено знос програмного забезпечення у податковому обліку

4. Підприємство в січні 2019 року здійснило обмін запасів вартістю 6000 грн. з ПДВ на програму для бухгалтерського обліку. Для введення даної програми в експлуатацію необхідна доробка, яка буде проводитись силами підприємства, вартість якої - 1500 грн. (заробітна плата). Прогнозований термін корисного використання програми становить 10 років.

Для нарахування зносу згідно наказу про облікову політику на підприємстві застосовується прямолінійний метод.

Відобразити вказані операції на рахунках бухгалтерського обліку та вказати первинні документи.

5. Підприємство в третьому кварталі 2019 року провело розробку та виготовлення промислового зразка, над яким працювали фахівці з місячним фондом заробітної плати 120000 грн. та залучались послуги іншого підприємства на суму 16680 грн. з ПДВ.

У жовтні 2019 року підприємство належним чином зареєструвало вказаний зразок. Витрати на реєстрацію склали 3000 грн.

Відобразити вказані операції на рахунках бухгалтерського обліку та вказати первинні документи.

6. Підприємством в лютому 2019 року за договором було безоплатно отримано програмне забезпечення 1 С Бухгалтерія, що буде використовуватись для потреб бухгалтерії.

Справедлива вартість програмного забезпечення складає 12200 грн. Строк корисного використання 4 роки. Амортизація нараховується за прямолінійним методом.

Необхідно :

- відобразити операції з надходження об'єкту нематеріальних активів;
- відобразити операції щодо нарахування амортизації нематеріальних активів в бухгалтерському обліку протягом всього строку використання;
- визначити балансову вартість об'єкту нематеріальних активів на кожен дату балансу протягом усього строку корисного використання.

7. Підприємством в березні 2019 року придбано об'єкт нематеріальних активів – програмне забезпечення :

сплачено постачальнику 16800 грн. з ПДВ;

сплачено послуги за доробку об'єкту – 1600 грн. з ПДВ.

Строк корисного використання складає 5 років, амортизація нараховується за прямолінійним методом.

В листопаді 2019 року підприємство вирішило придбати більш сучасну програму для обліку, а стару програму - продати за 2000 грн. з ПДВ.

Визначити балансову вартість об'єкту на кожен звітну дату до моменту реалізації.

Відобразити всі вказані операції на рахунках бухгалтерського обліку, вказати всі необхідні первинні документи.

Тема 4. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Семінар 5 «Облік довгострокових фінансових інвестицій»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Визнання довгострокових фінансових інвестицій.
2. Види інвестицій.
3. Оцінка інвестицій при придбанні.
4. Оцінка інвестицій на дату балансу.
5. Оцінка інвестицій за справедливою вартістю.
6. Метод ефективної ставки відсотка.
7. Метод участі в капіталі.

2. *Виконання практичних завдань:*

1. Підприємство «Аман» інвестує тимчасово вільні кошти в облігації підприємства «Збруч». 01.05.2019 р. воно придбало 300 облігацій по 1940 грн., номіналом по 1000 грн., ставка відсотка - 10 % , відсотки сплачуються 4 рази на рік - 1.04, 1.07, 1.10, 1.01. Брокерська комісія 600 грн. Строк погашення облігацій -1 січня наступного року.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

2. Підприємство «Сокіл» купило 3000 акцій підприємства «Обруч» по ціні 35 грн. за штуку. Брокерська комісія - 850 грн. Частка куплених акцій у статутному капіталі підприємства «Обруч» складає 5 %.

На кінець року ринкова вартість акцій підприємства «Обруч» підвищилась до 38 грн. за одну.

Оцінити портфель цінних паперів. Скласти бухгалтерські проведення.

3. Підприємство «Ател» 01.01.2019 р. придбало 50000 акцій підприємства «Саманта» на загальну суму 55000 грн. (ціна придбання однієї акції – 1,50 грн., номінальна вартість акції - 1 грн.), що становить 20% випущених акцій, і 20000 акцій компанії «Юніс» на суму 41000 грн. (ціна придбання однієї акції – 1,70 грн., номінальна вартість акції - 2 грн.), що становить 15% випущених акцій. 31.12.2019 р. ринкова вартість акцій підприємства «Саманта» склала 1,60 грн., а вартість акцій компанії «Юніс» - 1,40 грн. 31.12.2019 р. підприємством «Саманта» оголошені дивіденди в розмірі 10 % від номінальної вартості акцій, а підприємством «Юніс» - 12%. 01.01.2020 року підприємство «Ател» одержало дивіденди. 31.07.2020 року підприємство «Ател» продало 10000 акцій підприємства «Саманта» за ціною 2,10 грн. за акцію.

Необхідно відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції:

- по придбанню довгострокових інвестицій;
- по переоцінці фінансових інвестицій на 31.12.2019 р.;
- по нарахуванню й одержанню дивідендів;
- по продажу частини інвестицій (доход і собівартість);
- списанню витрат і доходів на фінансові результати.

4. Підприємство «Гармонія» 1 вересня 2019 р. купило 30000 акцій підприємства «Сузір'я» на суму 30000 грн., що становить 30 % загальної

кількості акцій випущених підприємством «Сузір'я». Метою придбання акцій був перепродаж у найбільш вигідний момент. 31 грудня 2019 року підприємство «Сузір'я» оголосило та сплатило підприємству «Гармонія» дивіденди у сумі 0,20 грн. за одну акцію.

Розрахувати дохід від інвестицій та суму відшкодування вартості інвестицій.

Відобразити всі вказані операції на рахунках бухгалтерського обліку

5. 02.01.2019 року підприємство «Альба» придбало облігації номінальною вартістю 4000000 грн. з річною фіксованою ставкою 7% з метою їх утримання до погашення. Ціна придбання – 392200 грн. Термін погашення облігацій через 3 роки. Виплата відсотків здійснюється щорічно наприкінці року. Необхідно:

- зробити розрахунок амортизації дисконту й балансової вартості облігацій за кожний рік користування цінними паперами в таблиці:

Дата	Номінальна сума відсотка	Сума відсотка за ефективною ставкою	Сума амортизації дисконту	Амортизована собівартість облігацій

- відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції по придбанню облігацій, щорічному нарахуванню відсотків, списанню суми дисконту, списанню витрат і доходів на фінансові результати, погашенню номінальної вартості облігацій і щорічному одержанню відсотків.

6. Підприємство «Конт» 02.01.2019 р. придбало облігації номінальною вартістю 600000 грн. з річною фіксованою ставкою 9% з метою їх утримання до погашення. Ціна придбання – 620190 грн. Термін погашення облігацій через 5 років. Виплата відсотків здійснюється щорічно наприкінці року.

Необхідно:

- зробити розрахунок амортизації премії й балансової вартості облігацій за кожний рік користування цінними паперами в таблиці:

Дата	Номінальна сума відсотка	Сума відсотка за ефективною ставкою	Сума амортизації премії	Амортизована собівартість облігацій

- відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції по придбанню облігацій, щорічному нарахуванню відсотків, списанню суми премії, списанню витрат і доходів на фінансові результати, погашенню номінальної вартості облігацій і щорічному одержанню відсотків.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОБЛІК ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТА ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

Тема 5. Облік сировини і матеріалів

Семінар 6 «Облік сировини і матеріалів» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Визначення поняття «сировина».
2. Визначення поняття «матеріали».
3. Документування господарських операцій з руху сировини та матеріалів.
4. Первинний облік придбання матеріалів.
5. Первинний облік списання матеріалів.
6. Порядок формування фактичної собівартості використаних матеріалів.
7. Аналітичний облік сировини та матеріалів.
8. Відображення операцій з наявності та руху сировини та матеріалів на рахунках бухгалтерського обліку.
9. Інвентаризація сировини та матеріалів

2. Виконання практичних завдань:

1. Визначити балансову вартість придбаних матеріалів за умови, що постачальнику сплачено 60000 грн., у тому числі ПДВ – 10000 грн.. За послуги транспортування – 1540 грн., в т.ч. ПДВ – 256,6 грн., частину матеріалів на загальну суму 600 грн. було повернено постачальнику з огляду на невідповідність якості умовам укладеної угоди.

2. Підприємство придбало матеріали, первісною вартістю 48000 грн. (в т.ч. ПДВ 8000 грн). На протязі місяця матеріали було частково ушкоджено, в результаті чого їх чиста вартість реалізації склала 20000 грн.

Необхідно відобразити в обліку операції по уцінці матеріалів.

3. На підприємство надійшли матеріали у результаті обміну на подібні матеріали. Балансова вартість переданих запасів – 10250 грн. Справедлива вартість – 10290 грн.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції обміну.

4. Підприємство безоплатно отримало сировину, справедлива вартість якої складає 155000 грн.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку необхідні операції.

5. Підприємство отримало сировину, за яку попередньо сплатило постачальнику 48000 грн. з ПДВ. Витрати на доставку сторонньою організацією склали 8000 грн. з ПДВ, вантажно-розвантажувальні роботи здійснено власними силами, за які нарахована зарплата у розмірі 6000 грн.

На підставі наведених даних відобразити на рахунках бухгалтерського обліку необхідні операції.

6. Підприємство придбало за безготівковим розрахунком запасні частини вартістю 12000 грн. (в т.ч. ПДВ 2000 грн). Витрати на транспортування склали 1200 грн. (в т.ч. ПДВ – 200 грн.).

Необхідно відобразити на рахунках бухгалтерського обліку необхідні операції.

7. Підприємство реалізувало матеріали покупцю на суму 42000 грн. (в т.ч. ПДВ – 7000 грн). Облікова вартість матеріалів складала 30000 грн.

Необхідно на рахунках бухгалтерського обліку відобразити операції, якщо:

- оплата матеріалів надійшла після їх відвантаження;
- оплата матеріалів надійшла до їх відвантаження.

Тема 6. Облік виробничих запасів

Семінар 7 «Облік виробничих запасів» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття і класифікація виробничих запасів.
2. Документування господарських операцій з руху виробничих запасів.
3. Характеристика субрахунків з обліку виробничих запасів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Зробити розрахунок вартості використаних виробничих запасів по методу ФІФО:

1. Кількість запасів на початок місяця – 2000 шт. на суму 6000 грн.
2. Надійшло виробничих запасів за місяць:
  - 1 партія – 2000 шт. на суму 18000 грн.
  - 2 партія – 2000 шт. на суму 24000 грн.
  - 3 партія 3000 шт. на суму 32000 грн.
3. Використано виробничих запасів – 7000 шт.

4. Залишок на кінець місяця – 2000 шт.

2. Залишок цегли на складі торгового підприємства на 1 число місяця становить 50 тис. шт. облікова вартість якої 20000 грн. за одну тисячу.

Протягом місяця підприємство отримало (умовні суми для розрахунку):

10 числа 20 тис. шт. цегли на суму 4500 грн.;

15 числа 30 тис. шт. цегли на суму 6900 грн.;

20 числа 50 тис. шт. цегли на суму 12000 грн.;

25 числа реалізовано 75 тис. шт. цегли на суму 22500 грн. з ПДВ. Оплату за товар отримано після його відвантаження.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити фінансовий результат при застосуванні методу оцінки запасів при вибутті середньозваженої собівартості.

3. Дані про рух товару протягом звітного місяця:

- залишок на початок місяця – 1500 шт. за вартістю 250 грн./шт.;

- придбано 04.04. 19 р. 1700 шт. за ціною 280 грн./шт.;

- реалізовано 10.04.19 р. 1000 шт. за ціною 320 грн./шт.;

- придбано 15.04.19 р. 1500 шт. за ціною 200 грн./шт.;

- продано 20.04.19 р. 70 шт. за ціною 350 грн./шт.

Необхідно: визначити собівартість реалізації всіма можливими методами при періодичній та постійній системі обліку.

Тема 6. Облік виробничих запасів

Семінар 8 «Облік надходження і вибуття виробничих запасів»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Аналітичний облік виробничих запасів.

2. Відображення операцій з руху виробничих запасів на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Облік оборотних малоцінних та швидкозношуваних предметів.

4. Інвентаризація виробничих запасів та оборотних МШП.

2. Виконання практичних завдань:

1. Залишок цегли на складі торгового підприємства на 1 число місяця становить 60 тис. шт. облікова вартість якої 15000 грн. за одну тисячу.

Протягом місяця підприємство отримало (умовні суми для розрахунку):

10 числа 30 тис. шт. цегли на суму 9500 грн.;
 15 числа 40 тис. шт. цегли на суму 12900 грн.;
 20 числа 60 тис. шт. цегли на суму 18000 грн.;
 25 числа реалізовано 70 тис. шт. цегли на суму 24500 грн. з ПДВ. Оплату за товар отримано після його відвантаження.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити фінансовий результат при застосуванні методу оцінки запасів при вибутті ФІФО.

2. Підприємством у звітному періоді придбані МШП на суму 4800 грн. (у тому числі ПДВ - 800 грн.). Частина МШП на суму 1600 грн. передана в експлуатацію. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Протягом звітного періоду МШП первісною вартістю 1800 грн. передані зі складу в експлуатацію. Через деякий час частина МШП на суму 1400 грн. повернута на склад підприємства. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

4. У звітному періоді підприємство придбало товар на суму 36000 грн. (у тому числі ПДВ - 6000 грн.) і реалізувало товарів покупцям на суму 12000 грн. (у тому числі ПДВ - 2000 грн.). Облікова вартість реалізованого товару склала 6000 грн. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 7. Облік палива та готової продукції

Семінар 9 «Облік палива та готової продукції»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Характеристика рахунків з обліку готової продукції та палива.
2. Відображення в обліку операцій, пов'язаних з рухом готової продукції.
3. Класифікація готової продукції та її характеристика.
4. Калькулювання фактичної виробничої собівартості готової продукції.
5. Аналітичний облік палива.
6. Облік випуску готової продукції.
7. Облік руху готової продукції в місцях зберігання та в бухгалтерії.
8. Методи оцінки вибуття готової продукції.
9. Облік продажу готової продукції.
10. Синтетичний облік палива.

2. *Виконання практичних завдань:*

1. На складі підприємства виявлена нестача палива на суму 1500 грн. (за собівартістю), у тому числі у межах норм природних втрат - на 500 грн.

Віднесено на винних осіб - 300 грн.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

2. Підприємство реалізувало готову продукцію на загальну суму 24000 грн. з ПДВ. Собівартість готової продукції - 12000 грн. Адміністративні витрати на реалізовану продукцію - 1000 грн. Витрати на збут готової продукції - 300 грн. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Виробниче об'єднання реалізувало продукцію по відпускній ціні на 32000 грн., фактична собівартість реалізованої продукції становить 22000 грн. Позавиробничі витрати по збуту становлять 2200 грн. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

4. Підприємство «Славута» здійснює обмін дизельного палива первісною вартістю 15000 грн. (справедлива вартість - 15500 грн.) на будівельні матеріали (первісна вартість - 16000 грн., справедлива вартість - 15500 грн.) з підприємством «Сокіл». Договірна вартість прийнята на рівні справедливої вартості й становить 15500 грн. (ПДВ 3100 грн.).

Визначити первісну вартість запасів, отриманих за обміном, і розмір доходу в кожній із сторін та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

5. Підприємство виробляє одяг на замовлення. У березні 2019 року виготовлено 1000 комплектів спецодягу. Протягом місяця підприємство понесло наступні витрати, грн.:

тканина – 18000;

гудзики – 11000;

нитки – 1300;

заробітна плата: швачки – 15000; (кількість швачок – 20 чол.);

наладчика обладнання – 15600;

директора та головного бухгалтера -25000;

менеджера з продажу – 20000;

амортизація: швейних машин – 6000;

будівлі цеху – 280000;

оренда офісу – 12500;

канцелярські прилади – 1500;

витрати на доставку готової продукції споживачам – 10000.

Визначити виробничу та повну собівартість виробленої продукції.

6. Підприємство виготовляє продукцію - обкотиші. На кожному з трьох переділів продукція кожного з переділів є напівфабрикатом для наступного переділу. Дані про витрати на кожному переділі наступні:

Витрати	Переділи , тис.грн.			Разом
	1	2	3	
1 . Основні матеріали	2000,00	1200,00	1500,00	?
2. Напівфабрикати власного виробництва	?	?	?	?
3. Допоміжні матеріали	200,00	150,00	650,00	?
4. Основна заробітна плата	15000,0	16251,0	16522,0	?
5. Додаткова заробітна плата, 10% від основної	?	?	?	?
6. Відрахування на соціальні заходи	?	?	?	?
8. Накладні витрати	360,00	264,00	390,00	?
Випуск продукції, т. тон	6851			?

Визначити собівартість напівфабрикату по кожному переділу.

Скласти відомість обліку витрат на виробництво.

7. Підприємство отримало наступні дані по реалізованій готовій продукції (умовні дані):

№ з/п	Показник	Квартал в тисячах			Разом
		1	2	3	
1	Кількість реалізованої продукції, од.	12000	11000	13000	X
2	Ціна за одиницю, грн.	1000,00	1200,00	1300,00	X
3	Валовий дохід, грн.				?
4	Прямі матеріальні витрати, грн.	4000,00	4000,00	4000,00	?
5	Прямі витрати на оплату праці, грн.	3800,00	3900,00	4000,00	?
6	Загальновиробничі витрати, грн.: – змінні – постійні	300,00	300,00	300,00	?
		200,00	200,00	200,00	?
7	Разом собівартість, грн.	?	?	?	?
8	Прибуток (збиток), грн.	?	?	?	?

- розрахуйте невідомі показники;

- проаналізуйте динаміку зміни прибутку підприємства на одиницю реалізованої продукції.

8. Підприємством-виробником у звітному періоді було реалізовано готову продукцію на суму 300000 грн. з ПДВ. Згідно договору на постачання продукції підприємство-виробник доставляє продукцію на склад покупця. Фактична виробнича собівартість готової продукції склала 256000 грн.

Відобразити вказані операції в бухгалтерському обліку підприємства – виробника за умови:

1) виробник користується послугами транспортної організації для транспортування готової продукції, перевізник є платником ПДВ вартість доставки складає 1060 грн. з ПДВ;

2) виробник перевозить готову продукцію власним автотранспортом, вартість перевезення складає 560 грн.

9. Підприємством за договором купівлі-продажу було отримано попередню оплату за готову продукцію в розмірі 50% від суми поставки, договірна вартість складає 160000 грн. з ПДВ. На суму авансу по першій події було виписано податкову накладну № 1. По факту виробником було відпущено продукції на суму 154300 з ПДВ. На суму, що залишилась, було виписано податкову накладну № 2. Фактична собівартість реалізованої продукції складає 120000 грн.

Відобразити вказані операції в бухгалтерському обліку підприємства-виробника.

10. ТОВ «Лідер» придбало паливо на суму 325000 грн. у постачальника. Транспортні витрати склали 13000 грн., оплата праці водія 8500 грн. Визначити первісну вартість палива і відобразити дані операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 8. Облік грошових коштів

Семінар 10 «Облік грошових коштів» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Нормативно – правове забезпечення ведення касових операцій.
2. Основні поняття з обліку касових операцій та інших коштів.
3. Документування касових операцій та операцій з іншими грошовими коштами.
4. Характеристика рахунків з обліку грошових коштів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Працівник розрахувався з підприємством-постачальником власними коштами за отримані ТМЦ у сумі 2000 грн. з ПДВ, так як на підприємстві грошей на поточному рахунку не було. Ліміт каси 1000 грн. У касі наявних грошей 400 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку до перевірки підприємства податковою службою та після неї.

2. Підприємство отримало з банку у касу 10000 грн. на відрядження, з яких видано 4000 грн. працівникам як аванс на відрядження (кошти використані повністю) та 6000 грн. експедитору на закупівлю матеріалів. Експедитор закупив матеріали на цю суму з ПДВ та здав звіт про

використання підзвітних сум. Скласти кореспонденцію рахунків до перевірки підприємства та після перевірки контролюючим органом.

3. Розглянути ситуації і пояснити їх законність або допущені порушення:

1. Готівка, призначена для виплати заробітної плати працівникам, використана на загальногосподарські потреби.

2. Підприємство виплатило заробітну плату коштами з отриманої в касу виручки. На дату виплати заробітної плати підприємство мало податкову заборгованість.

3. Здійснено розрахунок готівкою між підприємствами без документів, що підтверджують підстави витрачання готівки.

4. Підприємство отримало в кінці робочого дня в касу суму готівки, що перевищує ліміт. На наступний день готівку здали до банку.

5. Касир зберігає в касі підприємства власні гроші.

6. В результаті інвентаризації касової готівки виявлено її нестачу. Договір про повну матеріальну відповідальність з касиром не укладено. Хто буде нести відповідальність у цьому випадку.

Тема 8. Облік грошових коштів

Семінар 11 «Облік надходження і вибуття грошових коштів»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Відображення касових операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Синтетичний облік касових операцій.

2. Інвентаризація касової готівки та інших грошових документів.

3. Основні поняття з обліку грошових коштів на рахунках в банках.

4. Документування господарських операцій на рахунках в банках.

5. Бухгалтерський облік операцій на рахунках в банках.

2. Виконання практичних завдань:

1. ТОВ «Фаянс» (платник ПДВ) підписало з ТОВ «Кварц» договір купівлі-продажу піску, за яким 11 лютого 2019 року оплатило останньому вартість 10 тонн піску за ціною 180 грн. (у т.ч. ПДВ) за тонну. 18 лютого 2019 року сировину оприбуткували на склад. 22 лютого 2019 року оприбутковано другу партію піску загальною вартістю 36000 грн. У забезпечення отриманої сировини ЗАТ «Фаянс» видало простий відсотковий вексель підприємству «Кварц» на повну суму поставки, що оговорено додатковою угодою до

договору купівлі-продажу. Сума відсотків за ним - 360 грн. Погашено вексель з нарахованими відсотками 28 березня 2019 року.

Завдання: відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку ЗАТ «Фаянс» за допомогою кореспонденції рахунків.

2. Підприємством були здійснені наступні операції:

- отримана на поточний рахунок передплата від покупця за товари – 15400 грн. (в т.ч. ПДВ);
- перераховані кошти постачальнику за товари – 26000 грн.;
- отримані кошти в касу на виплату заробітної плати – 14000 грн, дивідендів - 1200 грн., на відрядження - 1740 грн.;
- видана заробітна плата – 6000 грн.;
- видано на відрядження - 1740 грн.;
- видані дивіденди - 1200 грн.;
- повернені невикористані кошти в касу від підзвітної особи - 190 грн.

Необхідно відобразити операції з руху грошових коштів на рахунках бухгалтерського обліку.

Журнал господарських операцій

Господарська операція	Д-т	К-т	Сума
Отримана на поточний рахунок передплата від покупця за товари			
Відображено податкове зобов'язання			
Перераховані кошти постачальнику за товари			
Отримані кошти в касу			
Видана заробітна плата			
Видано на відрядження грошові кошти			
Видано дивіденди			
Повернені невикористані грошові кошти в касу від підзвітної особи			

3. Підприємством були здійснені такі операції:

- оприбутковані внески до статутного капіталу, здійснені засновником готівкою - 17000 грн.;
- перераховані кошти постачальнику як передплата за товари -12000 грн. (в т.ч. ПДВ);
- отримані кошти в касу: на виплату заробітної плати - 52000 грн, дивідендів - 900 грн., на відрядження - 1620 грн.;
- видана заробітна плата - 52000 грн.;
- видано на відрядження - 1620 грн.;
- видані дивіденди - 900 грн.;
- повернуті невикористані грошові кошти в касу від підзвітної особи - 420 грн.;
- повернені кошти в банк - 80 грн.

Необхідно відобразити операції з руху грошових коштів за допомогою бухгалтерських проведення.

4. Підприємством були здійснені такі господарські операції:

- отримані грошові кошти з банку на виплату зарплати - 13000 грн.;
  - видана зарплата працівникам - 13000 грн.;
  - отримані грошові кошти з банку на господарські потреби й відрядження - 600 грн.;
  - видані кошти підзвітній особі на придбання канцелярських товарів - 1200 грн.;
  - видані кошти в підзвіт директору - 1400 грн.;
  - повернені в касу грошові кошти, отримані працівником як позичка 2800 грн.;
  - надано звіт про використання підзвітних сум працівником за придбання канцелярських товарів - 1220 грн.;
  - повернуто в касу невикористану суму підзвітних коштів - ? грн.;
  - відшкодовані з каси грошові кошти працівникові -? грн.
- Необхідно відобразити операції з руху грошових коштів на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 9. Облік дебіторської заборгованості.

Семінар 12 «Облік дебіторської заборгованості»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Визначення дебіторської заборгованості.
2. Класифікація дебіторської заборгованості.
3. Оцінка дебіторської заборгованості.
4. Облік розрахунків з покупцями та замовниками.
5. Облік розрахунків з підзвітними особами.
6. Облік дебіторської заборгованості за розрахунками.
7. Облік розрахунків векселями.
8. Документування обліку дебіторської заборгованості.
9. Аналітичний та синтетичний облік дебіторської заборгованості.

2. Виконання практичних завдань:

1. Підприємство на дату балансу створило резерв сумнівних боргів за товарною дебіторською заборгованістю у сумі 9000 грн. У звітному періоді списало прострочену товарну дебіторську заборгованість у сумі 6800 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

2. Бухгалтер підготував наступну таблицю:

Рік	Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати	Сума дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана безнадійною
2014	3000000	5000
2016	6000000	7000
2018	9000000	9000
Разом	18000000	21000

За 2019 рік чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати становить 12000000 грн. Залишок резерву сумнівних боргів до складання балансу на 31 грудня 2019 року становить 1000 грн.

На основі наведених даних розрахувати резерв сумнівних боргів та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Визначити суму сумнівної дебіторської заборгованості за строками непогашення поточної дебіторської заборгованості, використовуючи дані таблиці та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Місяць	Фактично списано безнадійної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги (грн.)			Сальдо дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги відповідної групи на кінець попереднього місяця (грн.)		
	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група
Липень	1600	400	450	20000	18000	13000
Серпень	0	200	500	32000	12000	11000
Вересень	1750	300	0	15000	13000	12500
Жовтень	1300	0	1770	16000	12000	11000
Листопад	0	450	0	18000	11500	13000
Грудень	1550	750	1000	17000	12000	14000
РАЗОМ				X	X	X

5. Проставити у таблиці номери та назви рахунків, сальдо по яких заноситься до балансу.

Актив	Код рядка	Код і назва рахунку
Довгострокова дебіторська заборгованість		
Векселі отримані		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги: чиста реалізаційна вартість первісна вартість резерв сумнівних боргів		
Дебіторська заборгованість за розрахунками: з бюджетом по виданих авансах з нарахованих доходів за внутрішніми розрахунками		
Інша поточна дебіторська заборгованість		

5. Видавництво «Топограф» здійснює реалізацію задачників по фінансовому обліку вартістю 150 грн. Закладам вищої освіти видавництво пропонує знижку 10 % у разі оплати протягом 10 днів.

29.07.19 р. – університет замовив та отримав 100 задачників;

03.08. 19 р. – здійснено оплату.

Крім того,

28.07.19 р. – технікум отримав 50 задачників та не розрахувався.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

6. Робітник підприємства відбуває у відрядження до м. Київ на строк з 12.03.2020 року по 21.03.2020 року. Робітнику видано в підзвіт 11.03.2020 року - 20000,00 грн. з каси. По прибуттю з відрядження робітник склав звіт про використання підзвітних сум за наступними документами:

Квитки на поїзд Київ-Севастополь – 544,00 грн, в т.ч. ПДВ – 91,00 грн.; Севастополь-Київ – 544, 00 грн., в т.ч. ПДВ – 91,00 грн.

Квитанції за постіль – 136 грн. (2 шт по 68 грн)

Квитки на проїзд у трамваї та тролейбусі в м. Київ – 15,0 грн (2 шт по 7,5 грн).

Рахунок з готелю за проживання – 12600 грн. (7 днів по 1800 грн).

Рахунок за телефонні розмови з м. Севастополь – 120 грн.

Рахунок ресторану за харчування – 472 грн.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерському обліку.

Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій.

Семінар 13 «Облік поточних фінансових інвестицій»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність фінансових інвестицій.
2. Характеристика цінних паперів: акцій, облігацій, ощадних сертифікатів.
3. Рахунки для обліку фінансових інвестицій.
4. Особливості обліку фінансових інвестицій в асоційовані, дочірні та спільні підприємства.
5. Облік суми прибутку (збитку) від внеску або продажу активів дочірньому, спільному, асоційованому підприємству, що припадає на частку інвестора.
6. Особливості обліку фінансових інвестицій, які утримуються до їх погашення.
7. Сутність методу ефективної ставки відсотка.
8. Порядок розрахунку амортизації дисконту за інвестиціями до погашення.
9. Порядок розрахунку амортизації премії за інвестиціями до погашення.

2. Виконання практичних завдань:

1. 02.01.2018 р. підприємство «Форум» придбало облігації номінальною вартістю 3000000 грн. з річною фіксованою ставкою 7% з метою їх утримання до погашення. Ціна придбання – 292200 грн. Термін погашення облігацій через 3 роки. Виплата відсотків здійснюється щорічно наприкінці року. Необхідно:

- зробити розрахунок амортизації дисконту й балансової вартості облігацій за кожний рік користування цінними паперами в таблиці:

Дата	Номінальна сума відсотка	Сума відсотка за ефективною ставкою	Сума амортизації дисконту	Амортизована собівартість облігацій

- відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції по придбанню облігацій, щорічному нарахуванню відсотків, списанню суми дисконту, списанню витрат і доходів на фінансові результати, погашенню номінальної вартості облігацій і щорічному одержанню відсотків.

2. Підприємство «Зоря» 02.01.2019р. придбало облігації номінальною вартістю 500000 грн. з річною фіксованою ставкою 9% з метою їх утримання до погашення. Ціна придбання – 520190 грн. Термін погашення облігацій через 5 років. Виплата відсотків здійснюється щорічно наприкінці року.

Необхідно:

- зробити розрахунок амортизації премії й балансової вартості облігацій за кожний рік користування цінними паперами в таблиці:

Дата	Номинальна сума відсотка	Сума відсотка за ефективною ставкою	Сума амортизації премії	Амортизована собівартість облігацій

- відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції по придбанню облігацій, щорічному нарахуванню відсотків, списанню суми премії, списанню витрат і доходів на фінансові результати, погашенню номінальної вартості облігацій і щорічному одержанню відсотків.

3. Підприємство «Азот» викупило 35 % простих акцій підприємства «Бона» за 480000 грн. За результатами року підприємство «Бона» оголосило 200000 грн. чистого прибутку, з якого 60000 грн. виплатило підприємству «Азот».

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

4. Підприємство «Азот» купує за номінальною вартістю 35 % привілейованих 10 % акцій підприємства «Бона» за 240000 грн.

За результатами року підприємство «Бона» оголосило 100000 грн. чистого прибутку та сплатило підприємству «Азот» належну суму дивідендів.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

5. Підприємство «Інтел» 01.01.2018 р. придбало 60000 акцій підприємства «Сатурн» на загальну суму 85000 грн. (ціна придбання однієї акції – 1,50 грн., номінальна вартість акції - 1 грн.), що становить 20% випущених акцій, і 30000 акцій компанії «Юпітер» на суму 51000 грн. (ціна придбання однієї акції – 1,70 грн., номінальна вартість акції - 2 грн.), що становить 15% випущених акцій. 31.12.2018 р. ринкова вартість акцій підприємства «Сатурн» склала 1,60 грн., а вартість акцій компанії «Юпітер» - 1,40 грн. 31.12.2018 року підприємством «Сатурн» оголошені дивіденди в розмірі 10% від номінальної вартості акцій, а підприємством «Юпітер» - 12%. 01.01.2019 року підприємство «Інтел» одержало дивіденди. 31.07.2019 року підприємство «Інтел» продало 10000 акцій підприємства «Сатурн» за ціною 2,10 грн. за акцію.

Необхідно відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції:

- по придбанню довгострокових інвестицій;
- по переоцінці фінансових інвестицій на 31.12.2018 р.;
- по нарахуванню й одержанню дивідендів;
- по продажу частини інвестицій (доход і собівартість);
- списанню витрат і доходів на фінансові результати.

6. 02.01.2018 р. підприємство «Атос» придбало облігації номінальною вартістю 3000000 грн. з річною фіксованою ставкою 7% з метою їх утримання до погашення. Ціна придбання – 292200 грн. Термін погашення облігацій через 3 роки. Виплата відсотків здійснюється щорічно наприкінці року. Необхідно:

- зробити розрахунок амортизації дисконту й балансової вартості облігацій за кожний рік користування цінними паперами в таблиці:

Дата	Номінальна сума відсотка	Сума відсотка за ефективною ставкою	Сума амортизації дисконту	Амортизована собівартість облігацій

- відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції по придбанню облігацій, щорічному нарахуванню відсотків, списанню суми дисконту, списанню витрат і доходів на фінансові результати, погашенню номінальної вартості облігацій і щорічному одержанню відсотків.

7. ТОВ «Релак» 02.01.2019 року придбало облігації номінальною вартістю 500000 грн. з річною фіксованою ставкою 9% з метою їх утримання до погашення. Ціна придбання – 520190 грн. Термін погашення облігацій через 5 років. Виплата відсотків здійснюється щорічно наприкінці року.

Необхідно:

- зробити розрахунок амортизації премії й балансової вартості облігацій за кожний рік користування цінними паперами в таблиці:

Дата	Номінальна сума відсотка	Сума відсотка за ефективною ставкою	Сума амортизації премії	Амортизована собівартість облігацій

- відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції по придбанню облігацій, щорічному нарахуванню відсотків, списанню суми премії, списанню витрат і доходів на фінансові результати, погашенню номінальної вартості облігацій і щорічному одержанню відсотків.

-

Тема 11. Облік витрат виробництва

Семінар 14 « Облік витрат виробництва» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Склад витрат виробництва.
2. Мета та етапи обліку витрат виробництва.
3. Характеристика основних методів калькулювання.
4. Склад прямих виробничих витрат та порядок їх обліку.
5. Склад непрямих витрат, порядок їх накопичення та розподілу.

2. Виконання практичних завдань:

1. Необхідно: На підставі наведеного переліку здійснити класифікацію витрат і визначити суму витрат від іншої звичайної діяльності:

- нараховано відсотки банку по отриманих кредитах - 2000 грн.;
- сплачено банку за розрахунково-касове обслуговування - 400 грн.;
- сплачено постачальнику за доставку матеріалів - 2300 грн., ПДВ – 383,3 грн., усього – 2683,3 грн.;
- реалізовано основні засоби: первісна вартість - 8000 грн., нарахований знос - 3 800 грн., вартість реалізації - 4200 грн., у тому числі ПДВ - 700 грн.;
- проведено уцінку основних засобів на суму 2100 грн. На дату уцінки сума додаткового капіталу становить — 1400 грн.;
- списано інші необоротні активи: первісна вартість — 1800 грн., сума нарахованого зносу — 1400 грн.;
- нараховано витрати від операційної курсової різниці - 600 грн.

2. Визначити кінцевий результат від браку в виробництві, якщо відомо:

- собівартість остаточно забракованих виробів – 1600 грн.;
- заробітна плата робітників по виправленню браку – 120 грн.;
- оприбутковані матеріали по ціні можливого використання – 110 грн.;
- собівартість матеріалів на виправлення браку – 120 грн.;
- утримано із заробітної плати осіб які допустили брак – 123 грн.

3. На виробництво 10 крісел пішло 2 кг цвяхів, 35 м меблевої тканини, 10 металевих конструкцій, 130 кг деревини, фурнітури на загальну суму 165 грн. За виробництво 7 крісел робітник отримує премію 1200 грн. Витрати на обслуговування виробництва склали 750 грн, витрати електроенергії – 300 грн, витрати на реалізацію – 145 грн.

Визначити собівартість 1 крісла, його оптову та роздрібну ціну, якщо: 1кг цвяхів – 33,95 грн, 1м тканини – 88,50 грн, 1 металева конструкція – 270 грн, 1 м3 деревини – 155 грн. Фірма очікує отримання прибутку в розмірі 35%, ПДВ – 20%, торгова націнка – 20%.

Тема 11. Облік витрат виробництва

Семінар 15 « Облік витрат виробництва» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Аналітичний облік витрат виробництва.

2. Інвентаризація незавершеного виробництва.
3. Відображення операцій з обліку витрат виробництва на рахунках бухгалтерського обліку.
4. Відображення інформації про витрати та готову продукцію у фінансовій звітності.

2. Виконання практичних завдань:

1. Необхідно:

- визначити, які з наведених витрат компанії, що очікуються в наступному році, належать до змінних, а які – до постійних;
- визначити середні витрати на 1 км пробігу автомобіля.

Дані для виконання завдання:

1. Фірма «Лісова» має автомобіль, який використовує протягом чотирьох років. Щорічна орендна плата за користування гаражем складає 12400 грн., щорічна плата за користування ліцензією – 1120 грн. Автомобіль потребує 10 літрів бензину на 100 км, вартість одного літру бензину – 21,92 грн., експлуатаційні витрати – 33 грн. на 10 км. Амортизаційні відрахування складають 4500 грн. на рік, пробіг автомобіля, який очікується в наступному році – 150 тис. км.

2. Необхідно з'ясувати, до якої групи (витрати на продукцію або витрати періоду) належать наведені нижче витрати:

1. Основна заробітна плата.
2. Податок на майно.
3. Заробітна плата комірника складу.
4. Відрахування на соціальне страхування
5. Витрати на обслуговування гідравлічного пресу.
6. Амортизація виробничого обладнання.
7. Амортизація будівлі офісу.
8. Основні матеріали.
9. Плата за оренду комп'ютера, що обслуговує технологічний процес.
10. Страхування виробничого обладнання.
11. Комісійні дилерам.
12. Страхування сировини від пожежі.
13. Страхування готової продукції від пожежі.

3. Необхідно з'ясувати, до якої групи (прямі та непрямі) належать наведені нижче витрати:

1. Витрати на гудзики.
2. Витрати солі та спецій у ковбасному цеху.
3. Деревина при виготовленні сірників.
4. Глина у виробництві цегли.
5. Лак у меблевому виробництві.
6. Шкіра у взуттєвій промисловості.

4. Вказати, які витрати відносяться до адміністративних, які – до витрат на збут, які – до інших операційних витрат.

Дані для виконання:

1. Витрати на врегулювання спорів у судових органах.
2. Суми безнадійної дебіторської заборгованості.
3. Плата за розрахункове обслуговування банку.
4. Витрати на ремонт тари.
5. Винагорода за юридичні послуги.
6. Нестачі і втрати від псування цінностей.
7. Витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування.
8. Представницькі витрати.
9. Витрати на виплату матеріальної допомоги.
10. Визнані штрафи та пені.

Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів

Семінар 16 «Синтетичний та аналітичний облік витрат майбутніх періодів»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність витрат майбутніх періодів.
2. Документування господарських операцій, пов'язаних з витратами майбутніх періодів.
3. Розподіл витрат майбутніх періодів.
4. Характеристика рахунка 39 «Витрати майбутніх періодів».
5. Синтетичний облік витрат майбутніх періодів.
6. Аналітичний облік витрат майбутніх періодів.
7. Списання витрат майбутніх періодів.
8. Облікові реєстри з обліку витрат майбутніх періодів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Планується освоєння нової продукції – нових верстатів. Витрати на підготовку виробництва становлять 250000 грн.; протягом 2 років заплановано виготовити 10 шт. верстатів. Визначити суму витрат, яку необхідно включати щомісячно до собівартості продукції. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку всі необхідні операції.

2. Підприємством була здійснена передоплата за періодичні видання на наступний рік в сумі 12000 грн. Визначити суму витрат, яка підлягає

щомісячному списанню та відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції всі необхідні операції.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Тема 2. Облік основних засобів

Тема 3 Облік нематеріальних активів

Семінар 1 «Основи побудови фінансового обліку. Облік основних засобів, нематеріальних активів»

Семінар – запитань і відповідей

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Фінансовий облік, його сутність та мета.
2. Нормативно – правова база, що регламентує ведення фінансового обліку в Україні, її характеристика.
3. Функції фінансового обліку у системі управління підприємством.
4. Сутність предмету і методу фінансового обліку.
5. Класифікація об'єктів обліку.
6. Сутність елементів методу бухгалтерського обліку.
7. Подвійний запис та його значення в системі обліку.
8. План рахунків та його характеристика.
9. Сутність та завдання документообігу на підприємстві.
10. Основні засоби, їх класифікація і оцінка згідно з ПСБО 7 «Основні засоби».
11. Бухгалтерські рахунки з обліку основних засобів.
12. Аналітичний облік наявності і руху основних засобів.
13. Порядок формування первісної вартості та облік надходження основних засобів.
14. Облік вибуття основних засобів.
15. Облік амортизації та зносу основних засобів.

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї:

1. Економічна сутність та класифікація нематеріальних активів.
2. Структура П(С)БО 8 та основні терміни.

3. Порівняльна характеристика П(С)БО, які регламентують облік нематеріальних активів.
4. Характеристика рахунку 12 «Нематеріальні активи».
5. Нематеріальні активи: визнання, оцінка, переоцінка.
6. Документування господарських операцій з обліку нематеріальних активів.

Тема 4. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Семінар 2 «Облік довгострокових фінансових інвестицій»

Семінар – запитань і відповідей

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Визнання довгострокових фінансових інвестицій.
2. Види інвестицій.
3. Оцінка інвестицій при придбанні.
4. Оцінка інвестицій на дату балансу.
5. Оцінка інвестицій за справедливою вартістю.
6. Метод ефективної ставки відсотка.
7. Метод участі в капіталі

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Нормативно – правове забезпечення ведення обліку довгострокових фінансових інвестицій.
2. Основні поняття з обліку довгострокових фінансових інвестицій.
3. Характеристика рахунків з обліку довгострокових фінансових інвестицій.
4. Відображення довгострокових фінансових інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку.
5. Аналітичний та синтетичний облік довгострокових фінансових інвестицій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОБЛІК ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТА ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

Тема 5. Облік сировини і матеріалів

Тема 6. Облік виробничих запасів

Тема 7. Облік палива та готової продукції

Тема 8 Облік грошових коштів

**Семінар 3 «Облік виробничих запасів, палива та готової продукції,
грошових коштів»**

Семінар – запитань і відповідей

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття і класифікація виробничих запасів.
2. Документування господарських операцій з руху виробничих запасів.
3. Характеристика субрахунків з обліку виробничих запасів.
4. Аналітичний облік виробничих запасів.
5. Відображення операцій з руху виробничих запасів на рахунках бухгалтерського обліку.
6. Облік оборотних малоцінних та швидкозношуваних предметів.
7. Облік випуску готової продукції.
8. Облік руху готової продукції в місцях зберігання та в бухгалтерії.
9. Методи оцінки вибуття готової продукції.
10. Облік продажу готової продукції.

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Нормативно – правове забезпечення ведення касових операцій.
2. Основні поняття з обліку касових операцій та інших коштів.
3. Характеристика рахунків з обліку грошових коштів.
4. Відображення касових операцій на рахунках бухгалтерського обліку.
Синтетичний облік касових операцій.
5. Основні поняття з обліку грошових коштів на рахунках в банках.
6. Бухгалтерський облік операцій на рахунках в банках.

Тема 9. Облік дебіторської заборгованості
Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій
Тема 11. Облік витрат виробництва
Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів

Семінар 4 «Облік дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій. Облік витрат виробництва та витрат майбутніх періодів»
Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Облік розрахунків з покупцями та замовниками.
2. Документування обліку дебіторської заборгованості.
3. Аналітичний та синтетичний облік дебіторської заборгованості.
4. Визначення та класифікація поточних фінансових інвестицій.
5. Оцінка поточних фінансових інвестицій.
6. Первинний та аналітичний облік поточних фінансових інвестицій.
7. Синтетичний облік поточних фінансових інвестицій.
8. Розкриття інформації про поточні фінансові інвестиції у фінансовій звітності.
9. Відображення операцій з обліку витрат виробництва на рахунках бухгалтерського обліку.
10. Синтетичний облік витрат майбутніх періодів.
11. Аналітичний облік витрат майбутніх періодів.
12. Списання витрат майбутніх періодів.
13. Облікові реєстри з обліку витрат майбутніх періодів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Підприємство отримало з банку у касу 22200 грн. на відрядження, з яких видано 4000 грн. працівникам як аванс на відрядження (кошти використані повністю) та 18200 грн. експедитору на закупівлю матеріалів. Експедитор закупив матеріали на цю суму з ПДВ та здав звіт про використання підзвітних коштів. Зробити бухгалтерські проведення до перевірки підприємства та після перевірки контролюючим органом.

2. Працівник розраховувався з підприємством - постачальником власними коштами за отриману сировину у сумі 22000 грн. з ПДВ, так як на підприємстві грошей на поточному рахунку не було. Ліміт каси 1000 грн. У касі наявних грошей 1400 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку до перевірки підприємства податковою службою та після перевірки.

3. Визначити суму сумнівної дебіторської заборгованості за строками непогашення поточної дебіторської заборгованості, використовуючи дані таблиці та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Місяць	Фактично списано безнадійної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги (грн.)			Сальдо дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги відповідної групи на кінець попереднього місяця (грн.)		
	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група
Липень	1600	400	450	20000	18000	13000
Серпень	0	200	500	32000	12000	11000
Вересень	1750	300	0	15000	13000	12500
Жовтень	1300	0	1770	16000	12000	11000
Листопад	0	450	0	18000	11500	13000
Грудень	1550	750	1000	17000	12000	14000
РАЗОМ				X	X	X

4. Проставити у таблиці номери та назви рахунків, сальдо по яких заноситься до балансу.

Актив	Код рядка	Код і назва рахунку
Довгострокова дебіторська заборгованість		
Векселі отримані		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги: чиста реалізаційна вартість первісна вартість резерв сумнівних боргів		
Дебіторська заборгованість за розрахунками: з бюджетом по виданих авансах з нарахованих доходів за внутрішніми розрахунками		
Інша поточна дебіторська заборгованість		

5. Видавництво «Рів`ера» здійснює реалізацію задачників по фінансовому обліку вартістю 250 грн. Вищим навчальним закладам видавництво пропонує знижку 10 % у разі оплати протягом 10 днів.

29.07. 2019 року – університет замовив та отримав 100 задачників;

03.08. 2019 року – здійснено оплату.

Крім того,

28.07. 2019 року – технікум отримав 50 задачників та не розрахувався.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

6. Робітник підприємства відбуває у відрядження до м. Київ на строк з 12.03.2020 року по 21.03.2020 року. Робітнику видано в підзвіт 11.03.2020 року - 20000,00 грн. з каси. По прибуттю з відрядження робітник склав звіт про використання підзвітних сум за наступними документами:

Квитки на поїзд Київ – Кривий Ріг – 544,00 грн, в т.ч. ПДВ – 91,00 грн.;
Кривий Ріг - Київ – 544, 00 грн., в т.ч. ПДВ – 91,00 грн.

Квитанції за постіль – 136 грн. (2 шт по 68 грн.)

Квитки на проїзд у трамваї та тролейбусі в м. Київ – 15,0 грн (2 шт по 7,5 грн).

Рахунок з готелю за проживання – 12600 грн. (7 днів по 1800 грн).

Рахунок за телефонні розмови з м. Севастополь – 120 грн.

Рахунок ресторану за харчування – 472 грн.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерському обліку

7. На підставі наведених у реєстрі господарських операцій даних відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції і визначити необхідні суми.

№	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1.	Нараховано заробітну плату: - директору підприємства - головному бухгалтеру - працівникам відділу збуту готової продукції - працівникам поліклініки, що знаходиться на балансі підприємства	33500 23000 16500 16900
2.	Здійснено нарахування на заробітну плату внесків до фондів соціального страхування у відповідності з чинним законодавством (див. операцію 1)	?
3.	Здійснено нарахування резерву на оплату відпусток: - адміністративному персоналу - персоналу відділу збуту - працівникам поліклініки, що знаходиться на балансі підприємства	1876 1667 1340
4.	Здійснено оплату послуг банку за розрахунково-касове обслуговування	2342
5.	Здійснено оплату вартості отриманої ліцензії	453
6.	Здійснено нарахування зносу: - будівель виробничих цехів - виробничого обладнання - адміністративних будівель - обладнання офісів - обладнання, що забезпечує збут продукції - будівлі поліклініки	47980 3456 2788 7980 5678 4000

	- медичного обладнання	1342
8.	Відображено нестачі і втрати від псування ТМЦ	2143
9.	Здійснено нарахування: - витрат на зв'язок - витрат на аудиторські послуги	1600 19000
10.	Відображається списання адміністративних витрат на фінансовий результат	?
11.	Відображається списання витрат на збут на фінансовий результат	?
12.	Відображається списання інших витрат операційної діяльності на фінансовий результат	

8. На підставі наведених у реєстрі господарських операцій даних за звітний період ТОВ «Таврія» необхідно:

- оформити журнал реєстрації господарських операцій підприємства за звітний період;
- визначити необхідні суми;
- вказати назви первинних документів у кожному випадку.

№	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1.	Видано аванс на відрядження торговельному агентові	2500
2.	Здійснено нарахування заробітної плати: - працівникам відділу збуту; - адміністративно-управлінському персоналу підприємства;	45789 34800
3.	Здійснено нарахування на ФОП (ЄСВ) у відповідності з чинним законодавством (див. операцію 2)	?
4.	Списано витрати на відрядження торговельного агента	498
5.	Повернуто в касу підприємства зайво виданий аванс на відрядження торговельному агентові	?
6.	Відображено списання вартості пакувальних матеріалів для потреб збуту	598
7.	Здійснено нарахування зносу: - адміністративних будівель - обладнання офісів - обладнання, що забезпечує збут продукції	34890 15895 12350
8.	Створено резерв сумнівних боргів	1400
9.	Акцептовано рахунок фірми, що надає рекламні послуги за рекламу готової продукції, в т. ч. ПДВ	3800
10.	Створено забезпечення гарантійних зобов'язань	3400
11.	Відображається списання адміністративних витрат на фінансовий результат	?
12.	Відображається списання витрат на збут на фінансовий результат	?

9. На підставі наведених у реєстрі господарських операцій даних за звітний період ТОВ «Фіалка» необхідно:

- оформити журнал реєстрації господарських операцій підприємства за звітний період;
- визначити необхідні суми;

- вказати назви первинних документів у кожному випадку;

№	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1.	Отримано інформацію про нарахування дивідендів компанією-об'єктом інвестування, ПАТ «Магнолія», (фінансові інвестиції облічуються за методом участі в капіталі асоційованого підприємства)	123000
2.	Отримані дивіденди від ПАТ «Магнолія» шляхом перерахування їх на поточний рахунок ТОВ «Фіалка»	23500
3.	Здійснено нарахування відсотків за користування довгостроковим кредитом банку	1786
4.	Здійснено нарахування відсотків за виданим короткотерміновим переказним векселем	1340
5.	Сплачено відсотки за виданим короткотерміновим переказним векселем шляхом перерахування коштів з поточного рахунку	1340
6.	Відображено нарахування доходу за отриманими роялті	2500
7.	Відображено нарахування відсотків за емітованими облігаціями на 1 млн. грн., купонна ставка – 10% річних, що дорівнює ринковій	?
8.	Відображено нарахування відсотків по заборгованості з фінансової оренди	9800
9.	Відображається списання фінансових витрат на фінансовий результат	?

10. ПАТ «Ліга» має довгострокові фінансові інвестиції на суму 3000000 грн. За звітний рік спільні підприємства – об'єкти інвестування одержали прибутки:

- СП «Оріон» - на суму 900000 грн.;
- СП «Альфа-Центавра» – на суму 3000000 грн.;
- СП «Чумацький шлях» – на суму 1500000 грн.

Інші об'єкти інвестування одержали збитки в звітному періоді, а саме:

- СП «Сіріус» – на суму 300000 грн.;
- СП «Меркурій» – на суму 240000 грн.

Визначити фінансовий результат від участі в капіталі ПАТ «Ліга».

11. ПАТ «Дари» у січні поточного року отримало короткостроковий кредит у банку на суму 560000 грн. під 32% річних на півроку. Підприємство випустило облігаційну позику на 2000000 грн., термін дії позики - 5 років. Номінальна й емісійна вартості облігацій – 200 грн., купонна ставка – 10% річних, ринкова ставка відсотка становить 11%. Відсотки сплачуються один раз на рік – 31 грудня. Визначити суму фінансових витрат ПАТ «Дари» за поточний рік.

12. ПАТ «Пальма» у поточному році отримало:

- доходи від реалізації товарів на суму 1560000 грн.;
- інші операційні доходи на суму 450000 грн.;
- інші доходи на суму 45000 грн.;
- інші фінансові доходи на суму 120000 грн.

Собівартість реалізованого товару склала 850000 грн., адміністративні витрати – 245000 грн., витрати на збут – 85000 грн., інші витрати операційної діяльності – 320000 грн., інші витрати – 17000 грн., фінансові витрати – 72000 грн. Сума отриманих передплат від покупців за звітний період склала 952000 грн. Визначити прибуток підприємства та податок на прибуток згідно даних фінансового обліку та загальну суму податку на прибуток згідно чинного законодавства.

13. На підставі наведених у реєстрі господарських операцій даних відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції і визначити необхідні суми.

№	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1.	Відображається реалізація поточних фінансових інвестицій: - визнаний дохід від реалізації - собівартість реалізованих поточних фінансових інвестицій	1750 1325
2.	Відображається реалізація основних засобів: - визнаний дохід від реалізації, в т. ч. ПДВ; - знос основних засобів, що нараховано на момент реалізації; - первісна вартість основних засобів; - залишкова вартість; - визнані витрати, пов'язані з реалізацією основних засобів (нарахована заробітна плата робітникам по демонтажу – 450 грн., нарахування на заробітну плату - ?);	11788 ? 11235 1600 ? ?
3.	Відображається уцінка основних засобів: - первісна вартість; - сума нарахованого зносу; - сума уцінки за даними первинних документів	9000 2300 563
4.	Відображається ліквідація основних засобів: - первісна вартість об'єктів, що ліквідуються; - знос об'єктів, що ліквідуються; - витрати, що пов'язані з ліквідацією (заробітна плата робітників, що здійснювали демонтаж – 450 грн., нарахування на заробітну плату – 162,9 грн.); - вартість оприбуткованого металобрухту	35000 2700 ? 320
5.	Відображається списання інших витрат на фінансові результати за звітний період	?

14. На підставі наведених у реєстрі господарських операцій даних за звітний період ТОВ «Коріф» необхідно:

- оформити журнал реєстрації господарських операцій підприємства за звітний період;
- визначити необхідні суми;
- вказати назви первинних документів у кожному випадку;

№	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1.	Відображено списання втрачених в результаті пожежі: - основних засобів; - інших необоротних матеріальних активів; - нематеріальних активів; - виробничих запасів;	132000 114200 13000 34500
2.	Відображено вартість послуг, що надані сторонніми організаціями для ліквідації наслідків пожежі, в т. ч. ПДВ.	45260
3.	Відображено нарахування заробітної плати працівникам, що працюють на відновлювальних роботах	14000
4.	Відображено суму нарахувань на соціальні заходи по заробітній платі працівників, що зайняті на відновлювальних роботах	?
5.	Відображено грошову компенсацію завданих збитків від пожежі шляхом отримання страхового відшкодування від страхової організації	30000
6.	Відображається фінансовий результат від надзвичайних подій	?

3. Індивідуальне завдання.

Номер варіанту закріплюється за здобувачем вищої освіти згідно списку в журналі обліку роботи академічної групи.

№ в журналі	ЗАВДАННЯ 1 (теоретичні питання)	ЗАВДАННЯ 2
1	1, 60	Порядок вибору другого завдання роботи наступний: Здобувачі вищої освіти, прізвища яких починаються з букв А, Д, З, К, О, Т, Ц – виконують перше завдання; Б, С, І, Л, П, У, Ч, Ю - друге завдання; В, Е, Ї, М, Р, Ф, Ш - третє завдання; Г, Ж, Й, Н, Є, Х, Щ - четверте завдання.
2	2,59	
3	3,58	
4	4,57	
5	5,56	
6	6,55	
7	7,54	
8	8,53	
9	9,52	
10	10,51	
11	11,50	
12	12,49	
13	13,48	
14	14,47	
15	15,46	
16	16,45	
17	17,44	
18	18,43	
19	19,42	
20	20,41	
21	21,40	
22	22,39	
23	23,38	
24	24,37	
25	25,38	
26	26,37	
27	27,36	
28	28,35	
29	29,34	
30	30,33	

Методичні вказівки:

При відповіді на теоретичні питання (завдання 1) необхідно спочатку вивчити необхідну літературу, статті та роботи провідних фахівців з обліку, а потім переходити до описання теоретичних завдань.

При розв'язанні наскрізної задачі (завдання 2), доцільно використовувати рекомендації по заповненню форм звітності та Інструкції щодо застосування плану рахунків.

Завдання 1

1. Мета і суть бухгалтерського обліку.
2. Правове регулювання бухгалтерського обліку.
3. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах
4. Визначення та характеристика П(С)БО.
5. Характеристика принципу нарахування і відповідності доходів і витрат
7. Характеристика принципу обачності.
8. План рахунків.
9. Визначення і оцінка виробних запасів.
10. Класифікація запасів.
11. Первинний облік придбання матеріалів
12. Первинний облік списання матеріалів.
13. Організація обліку матеріалів.
14. Облік надходження матеріалів за грошові кошти.
15. Характеристика методу FIFO при списанні матеріалів.
16. Характеристика методу середньозваженої собівартості при списанні матеріалів.
17. Порядок формування фактичної собівартості використаних матеріалів.
18. Облік іншого вибуття матеріалів.
19. Оцінка запасів в бухгалтерській звітності.
20. Порядок проведення інвентаризації запасів.
21. Визначення і оцінка основних засобів.
22. Класифікація основних засобів.
23. Первинний облік руху основних засобів.
24. Облік капітальних інвестицій.
25. Облік реалізації основних засобів.
26. Облік ліквідації основних засобів.
27. Характеристика прямолінійного методу і методу зменшення залишкової вартості при нарахуванні амортизації.
28. Характеристика кумулятивного методу і методу прискореного зменшення вартості при нарахуванні амортизації.
29. Характеристика кумулятивного методу і виробничого методу при нарахуванні амортизації.
30. Облік витрат на капітальний ремонт.
31. Облік орендних операцій основних засобів у орендаря.
32. Облік орендних операцій основних засобів у орендодавця.

33. Визначення, класифікація і оцінка нематеріальних активів.
34. Облік надходження нематеріальних активів.
35. Облік вибуття нематеріальних активів.
36. Облік і порядок нарахування амортизації нематеріальних активів.
37. Облік і порядок дооцінки нематеріальних активів.
38. Облік і порядок уцінки нематеріальних активів.
39. Класифікація оборотних МШП та документальне оформлення їх руху.
40. Особливості обліку МШП.
41. Визначення, поняття і оцінка необоротних матеріальних активів.
42. Облік надходження необоротних матеріальних активів та документальне оформлення.
43. Облікова політика підприємства.
44. Характеристика рахунків власного капіталу.
45. Синтетичний облік надходження основних засобів.
46. Побудова обліку грошових коштів.
47. Організація обліку та порядок відкриття поточних рахунків.
48. Первинний і аналітичний облік грошових коштів в касі.
49. Облік грошових документів.
50. Облік розрахунків з підзвітними особами по відрядженням.
51. Визначення і оцінка фінансових інвестицій.
52. Класифікація фінансових інвестицій.
53. Первинний і аналітичний облік фінансових інвестицій.
54. Облік фінансових інвестицій.
55. Облік фінансових інвестицій, які надають право власності.
56. Облік довгострокових інвестицій придбаних з премією.
57. Визначення і оцінка дебіторської заборгованості.
58. Облік з покупцями і замовниками.
59. Порядок розрахунку та облік резерву сумнівних боргів.
60. Класифікація дебіторської заборгованості.

Завдання 2

Завдання 2 (1)

На підставі залишків на рахунках та журналу реєстрації господарських операцій:

- а) проставити кореспонденцію рахунків та визначити відсутні відповідні суми;
  - б) підрахувати підсумок у журналі операцій;
  - в) рознести залишки та операції в регістри обліку;
  - г) підрахувати підсумки та вивести залишки в регістрах обліку;
  - д) скласти шахову відомість по синтетичних рахунках та Головну книгу
  - е) скласти фінансову звітність (ф.№ 1) за звітний період
- Залишки на рахунках на початок звітного періоду:

Шифр рахунку	Назва рахунку	Сума, грн	
		Дебет	Кредит
10	Основні засоби, в т. ч.:	45200	
104	Машини та обладнання	35000	
105	Транспортні засоби	10200	
131	Знос основних засобів		4406
201	Сировина й матеріали	500	
311	Поточний рахунок в банку в національній валюті	38544	
37	Інша дебіторська заборгованість, в т. ч.:	174	
374	- розрахунки за претензіями	174	
40	Статутний капітал		50600
42	Додатковий капітал		10000
44	Нерозподілені прибутки та непокріті збитки		(708)
48	Цільове фінансування і цільові надходження		5000
601	Короткострокові кредити у національній валюті		12000
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками		3120

**Журнал реєстрації господарських операцій
ТОВ «Будсервіс» за 1-й квартал ц.р.**

№	Дата	Первинний документ	Зміст господарських операцій	Сума грн.
1	04.01	Установчий договір	Зареєстровано статутний капітал товариства з обмеженою відповідальністю, відображено частку кожного учасника: - Іванов І.В. - Поліщук П.К. - Гуменюк Г.К. - Дмитренко Д.О. - Гончарук Г.К.	35000 35000 20000 21000 20000
2	04.01	Акт приймання передачі основних засобів	Прийнято основні засоби як внесок до статутного капіталу: бетономішалка АС-98 від Поліщука П.К.	150000
3	04.01	Акт приймання передачі основних засобів	Прийнято основні засоби як внесок до статутного капіталу: кран-балка від Гуменюка Г.К.	200000
4	04.01	Накладні	Прийнято виробничі запаси як внесок до статутного капіталу: - арматура від Іванова І.В. 4 тонни по 1500 грн. за тонну - щебінь від Дмитренка Д.О. 7 тонн по 1300 грн. за тонну - форми для бетону 15шт. по 1000 грн. кожна від Іванова І.В.	? ? ?
5	04.01	Виписка банку	Зараховано на поточний рахунок грошові кошти як внесок до статутного капіталу від Гончарук Г.К.	10000
6	03.02	Договір, виписка банку	Отримано кредит у Промінвестбанку на купівлю вантажного автомобіля Краз	1222000
7	03.04	Платіжне доручення, виписка банку	Перераховано аванс з поточного рахунку під поставку сировини (цукор) Лановецькому цукроварному заводу	10000
8	05.02	Акт приймання передачі основних засобів	Оприбутковано вантажний автомобіль Краз від ПАТ «Кременчуцький автозавод»	1222000
9	05.02	Податкова накладна	Відображено податковий кредит з ПДВ	?
10	05.02	Накладні, рахунок-фактур	Відображено витрати на транспортування вантажного автомобіля Краз	28000
11	05.02	Податкова накладна, рахунок-фактура	Відображено податковий кредит з ПДВ	?
12	06.02	Платіжне доручення, виписка банку	Оплачено послуги з транспортування	?
13	07.02	Квітанція, рахунок	Відображено витрати по державній реєстрації	400

			транспортних засобів	
14	07.02	Акт введення в експлуатацію основних засобів	Відображено введення в експлуатацію вантажного автомобіля Краз	?
15	07.02	Виписка банку, платіжне доручення	Оплачено витрати по державній реєстрації транспортного засобу	?
16	07.02	Виписка банку, платіжне доручення	Оплачено вартість вантажного автомобіля Краз ПАТ «Кременчуцький автозавод»	?
17	08.02	Договір	Відображено вартість безоплатно отриманого автомобіля ВАЗ 2107 від ЗАТ «Транспорт»	40000
18	08.02	Акт прийманняпередачі основних засобів	Зараховано до складу основних засобів отриманий автомобіль ВАЗ 2107 від ЗАТ «Транспорт»	40000
19	08.02	Рахунок-фактур, накладні	Оприбутковано фари для автомобіля ВАЗ 2107 отриманого від ПАТ «Транзит»	3600
20	08.02	Податкова накладна	Відображено податковий кредит з ПДВ (операція 19)	600
21	10.02	Накладна	Списано на капітальні інвестиції фари для автомобіля ВАЗ 2107 отриманого від ПАТ «Транзит»	?
22	10.02	Довідка бухгалтерії	Відображено зростання балансової вартості автомобіля ВАЗ 2107	?
23	15.02	Довідка бухгалтерії	Нараховано знос на автомобіль ВАЗ 2107	2300
24	16.02	Акт списання основних засобів	Продано автомобіль ВАЗ 2107 ТОВ «Гаран» і відображено дохід від реалізації	120000
25	16.02	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
26	16.02	Довідка бухгалтерії	Списано суму нарахованого зносу на автомобіль ВАЗ 2107	?
27	16.02	Довідка бухгалтерії	Списано залишкову вартість автомобіля ВАЗ 2107	?
28	16.02	Виписка банку	Отримано грошові кошти від ТОВ «Гарант» за автомобіль 2107	?
29	16.02	Довідка бухгалтерії	Відображено чистий дохід від реалізації амтомобіля ВАЗ 2107	?
30	06.03	Рахунок-фактур, накладні	Придбано ПАТ «Будівля» - цемент, марка 400, 2000 кг по ціні 50 грн. за кг - цемент, марка 100, 2500 кг по ціні 40 грн. за кг крім того ПДВ	? ?
31	07.03	Лімітно-забірна картка, накладні	Відпущено зі складу виробничі запаси на виробництво: а) фундаментних блоків: - цемент, марка 100 - щебінь б) залізобетонних плит: - цемент, марка 400 - арматура - щебінь	9000 11100 11000 12000 11000
32	10.03	Накладна	Передано форми для бетону на виробництво: а) фундаментних блоків б) залізобетонних плит	3500 4000
33	11.03	Накладна	Одержано гуманітарну допомогу у вигляді цементу: марка 400, 1000 кг, по 50 грн. за кг	?
34	11.03	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітну плату робітникам, що зайняті виготовленням: а) фундаментних блоків б) залізобетонних плит	19000 20000
35	11.03	Розрахунково-платіжна відомість	Здійснено утримання ПДФО згідно з чинним законодавством із заробітної плати робітників, що зайняті виготовленням: а) фундаментних блоків б) залізобетонних плит	? ?
36	14.03	Акт про брак	Виявлено брак при виробництві фундаментних блоків	1200
37	15.03	Накладна	Витрачено цемент на виправлення браку фундаментних блоків, марка 100	1100

38	15.03	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітну плату робітникам, що займалися виправленням браку фундаментних блоків	5400
39	15.03	Розрахунок бухгалтерії	Здійснено утримання ПДФО згідно з чинним законодавством із заробітної плати робітників, що зайняті виправленням браку	?
40	15.03	Розрахунково-платіжна відомість	Утримано з робітників - винуватців за брак фундаментних блоків	2000
41	15.03	Претензія	Виставлено претензію ПАТ «Будівля» за постачання недоброякісного цементу марки 100	17400
42	15.03	Накладна	Списано витрати від браку фундаментних блоків на собівартість продукції	8000
43	15.03	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітну плату: - загальновиробничому персоналу - адміністративному персоналу	90000 80000
44	19.03	Розрахунок бухгалтерії	Здійснено відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством на ФОП: - загальновиробничого персоналу - адміністративного персоналу	
45	19.03	Довідка бухгалтерії	Нараховано знос вантажного автомобіля загальногосподарського призначення	6000
46	19.03	Розрахунок бухгалтерії	Розподілено та списано загальновиробничі витрати на собівартість: а) фундаментних блоків б) залізобетонних плит	? ?
47	19.03	Довідка бухгалтерії	Нараховано знос основних засобів, що використовуються у виробництві: а) фундаментних блоків б) залізобетонних плит	1903 1903
48	19.03	Накладна	Виготовлено та передано на склад готову продукцію: а) фундаментні блоки б) залізобетонні плити	? ?
49	19.03	Розрахунок бухгалтерії	Відображено собівартість реалізованої готової продукції: а) фундаментні блоки б) залізобетонні плити	? ?
50	19.03	Виписка банку	Отримано на поточний рахунок в банку кошти від реалізації: а) фундаментних блоків б) залізобетонних плит	8000 16000
51	19.03	Податкова накладна	Нараховано ПДВ на виручку від реалізації продукції	?
52	19.03	Розрахунок бухгалтерії	Списано чистий дохід від реалізації: а) фундаментних блоків б) залізобетонних плит	? ?
53	19.03	Розрахунок бухгалтерії	Списано собівартість реалізованої продукції: а) фундаментних блоків б) залізобетонних плит	? ?
54	29.03	Довідка бухгалтерії	Списано адміністративні витрати	?
55	29.03	Розрахунок бухгалтерії	Закрито рахунки доходів та витрат на фінансові результати	?
56	30.03	Розрахунок бухгалтерії	За результатами діяльності за 1-й квартал ц.р. нараховано податок на прибуток	?
57	30.03	Розрахунок бухгалтерії	Відображено податок на прибуток у складі фінансових результатів	?
58	30.03	Розрахунок бухгалтерії	Списано фінансовий результат на нерозподілені прибутки	?
60	30.03	Платіжні доручення	Погащено заборгованість перед бюджетом з: - ПДВ; - податку на доходи фізичних осіб; - податку на прибуток	? ? ?

61	31.03	Виписка банку, ПКО, чек	Отримано готівку з банку для виплати заробітної плати працівникам підприємства	?
62	31.03	Платіжна відомість, ВКО	Виплачено заробітну плату працівникам підприємства	?

Завдання 2 (2)

На підставі залишків по рахунках станом на 31.03 ц.р. та журналу реєстрації господарських операцій:

а) проставити кореспонденцію рахунків та визначити відсутні відповідні суми;

б) підрахувати підсумок журналу операцій;

в) рознести залишки та операції в регістри обліку;

г) підрахувати підсумок та вивести залишки в регістрах обліку;

д) скласти шахову відомість по синтетичних рахунках та Головну книгу;

е) скласти фінансову звітність(ф. № 1) за звітний період.

Залишки по рахунках на 31.03 200Xр.

Шифр рахунку	Назва рахунку	Сума, грн	
		Дебет	Кредит
10	Основні засоби, в т. ч.:	45200	
104	- машини та обладнання	35000	
105	- транспортні засоби	10200	
131	Знос основних засобів		4406
201	Сировина й матеріали	500	
311	Поточний рахунок в банку в національній валюті	38544	
37	Інша дебіторська заборгованість, в т. ч.:	174	
374	- розрахунки за претензіями	174	
40	Статутний капітал		50600
42	Додатковий капітал		10000
44	Нерозподілені прибутки та непокриті збитки		(708)
48	Цільове фінансування і цільові надходження		5000
601	Короткострокові кредити в банках у національній валюті		12000
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками		3120

Журнал реєстрації господарських операцій

ТОВ «Будсервіс» за 2-й квартал ц.р.

№	Дата	Первинний документ	Зміст господарської операції	Сума, грн
1	01.04	Рахунок	Придбано комп'ютерну програму, «1С:Бухгалтерія» у фірми «Елтокс», без ПДВ	3200
2	01.04	Податкова накладна	Відображено податковий кредит з ПДВ	?
3	02.04	Накладна	Оприбутковано придбану програму	3200
4	03.04	Платіжне доручення, виписка банку	Погашено заборгованість перед ПАТ «Будівля» за цемент	24000
5	03.04	Платіжне доручення, виписка банку	Погашено заборгованість перед фірмою «Елтокс» за придбану комп'ютерну програму	?
6	04.04	Накладна, рахунок	Придбано у ПАТ «Забудовник» арматуру 20 т по 500 грн. за 1 т, без ПДВ	?
7	04.04	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
8	05.04	Накладна, рахунок	Придбано у ПАТ «Забудовник» щебінь 7 т по 300 грн. за 1 т, без ПДВ	?
9	05.04	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
10	06.04	Накладна	Відпущено щебінь 4 т на виготовлення фундаментних блоків	?

11	06.04	Накладна	Відпущено щебінь 3 т на виготовлення залізобетонних плит	?
12	07.04	Накладна	Відпущено арматуру 1,2 т на виготовлення фундаментних блоків	?
13	08.04	ПКО, чек виписка банку	Отримано гроші в касу для господарських потреб	20000
14	08.04	ВКО	Видано підзвіт кошти Павленку П.О. для придбання цементу	2000
15	08.04	Авансовий звіт, накладна	Придбано цемент марки 400 Павленком П.О. (300 кг по 50 грн. за 1 кг)	?
16	08.04	Накладна	Списано арматуру на виробництво залізобетонних плит, грн.	5000
17	08.04	ПКО	Повернуто залишок підзвітних сум	?
18	09.04	Акт приймання - передачі основних засобів	Безоплатно отримано складське приміщення	420000
19	09.04	Накладна	Оприбутковано цемент марки 100 в погашення раніше виставленої претензії ПАТ «Будівля»	17400
20	10.04	Платіжне доручення, виписка банку	Погашено заборгованість перед постачальником за щебінь	22520
21	10.04	Накладна	Списано цемент марки 400 (300 кг по ціні 50 грн. за 1 кг) на виготовлення фундаментних блоків	?
22	11.04	Накладна	Списано цемент марки 100 (1000 кг по 40 грн. за 1 кг) на виготовлення залізобетонних плит	?
23	12.04	Акт переоцінки	Проведено дооцінку вантажного автомобіля	30000
24	12.04	Акт переоцінки	Проведено дооцінку зносу вантажного автомобіля	2000
25	14.04	Накладна, рахунок	Оприбутковано придбаний товар без ПДВ	10000
26	14.04	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
27	15.04	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітну плату продавцю	14102
28	15.04	Розрахунок бухгалтерії	Утримано ПДФО із заробітної плати продавця	?
29	22.04	Платіжне доручення	Погашено заборгованість перед постачальником за арматуру	120000
30	25.04	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітну плату робітникам за виготовлення фундаментних блоків	110000
31	25.04	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітну плату робітникам за виготовлення залізобетонних плит	190000
32	25.04	Розрахунок бухгалтерії	Проведено нарахування ЄСВ на ФОП працівників, зайнятих виготовленням фундаментних блоків	?
33	25.04	Розрахунок бухгалтерії	Проведено утримання військового збору із заробітної плати працівників, зайнятих виготовленням залізобетонних плит	?
34	26.04	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітну плату загальнопромислому персоналу	59500
35	26.04	Розрахунок бухгалтерії	Проведено нарахування ЄСВ на ФОП загальнопромислового персоналу	?
36	27.04	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано з/п адміністративному персоналу	72000
37	27.04	Розрахунок бухгалтерії	Проведено нарахування ЄСВ на ФОП адміністративному персоналу	?
38	30.04	Розрахунок амортизації	Нараховано амортизацію основних засобів, що використовуються при виготовленні фундаментних блоків	12300
39	30.04	Розрахунок амортиз.	Нараховано амортизацію основних засобів, що використовуються при виготовлення залізобетонних плит	12300
40	30.04	Розрахунок амортизації	Нараховано знос вантажного автомобіля	6000
41	02.05	Довідка бухгалтерії	Розподілено та списано загальнопромислові витрати на собівартість залізобетонних плит	?
42	02.05	Довідка бухгалтерії	Розподілено та списано загальнопромислові витрати на собівартість фундаментних блоків	?
43	05.05	Накладна	Оприбутковано фундаментних блоків на склад 20 шт. по ціні 250 грн. за одиницю	?

44	05.05	Накладна	Оприбутковано залізобетонних плит на склад 20 шт по ціні 250 грн. за одиницю	?
45	08.05	Довідка бухгалтерії	Визначено собівартість залізобетонних плит призначених для реалізації	?
46	08.05	Довідка бухгалтерії	Визначено собівартість фундаментних блоків призначених для реалізації	?
47	10.05	Виписка банку	Реалізовано фундаментні блоки	69000
48	10.05	Податкова накладна	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	?
49	11.05	Виписка банку	Реалізовано залізобетонні плити	90000
50	11.05	Податкова накладна	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	?
51	12.05	Довідка бухгалтерії	Списано собівартість фундаментних блоків	?
52	13.05	Довідка бухгалтерії	Списано собівартість залізобетонних плит	?
53	20.05	Довідка бухгалтерії	Списано адміністративні витрати	?
54	20.05	Довідка бухгалтерії	Визначити чистий дохід від реалізації залізобетонних плит та фундаментних блоків	?
55	05.06	Довідка бухгалтерії	Закрито рахунки витрат та доходів на рахунок фінансових результатів	?
56	05.06.	Довідка бухгалтерії	За результатами діяльності за 2-й квартал ц.р. нараховано податок на прибуток	?
57	05.06	Довідка бухгалтерії	Списано фінансовий результат та визначено нерозподілений прибуток (збиток)	?

Завдання 2 (3)

На підставі залишків по рахунках станом на 31.03. ц.р та журналу реєстрацій господарських операцій:

- проставити кореспонденцію рахунків та визначити відсутні відповідні суми;
- підррахувати підсумок журналу операцій;
- рознести залишки та операції в регістри обліку;
- підррахувати підсумок та вивести залишки в регістрах обліку;
- скласти шахову відомість по синтетичних рахунках та Головну книгу;
- скласти фінансову звітність(ф. № 1) за звітний період.

Залишки по рахунках на 31.03. 2020 року

Шифр рахунку	Назва рахунку	Сума, грн	
		Дебет	Кредит
103	Будівлі та споруди	40000	
104	Машини та обладнання	10800	
131	Знос основних засобів		2000
201	Сировина й матеріали	2770	
207	Запасні частини	520	
22	МШП	100	
301	Готівка в національній валюті	110	
311	Поточні рахунки в національній валюті	43000	
163	Інша дебіторська заборгованість	1000	
401	Статутний капітал		75700
42	Додатковий капітал		3000
501	Довгострокові кредити в банках в національній валюті		15000
643	Розрахунки за податками та платежами: податкові зобов'язання		1450
66	Розрахунки з оплати праці		1150

**Журнал реєстрації господарських операцій
ТОВ «Челсі» за 2-й квартал 2020 року**

№	Дата	Первинний документ	Зміст господарської операції	Сума
1	03.04	Платіжне доручення	Перераховано аванс з поточного рахунку за доставку сировини	15000
2	04.04	Рахунок-фактура, податкова накладна	Оприбутковано на склад цукор від Лановецького заводу	65500
3	04.04	Податкова накладна	Відображено податковий кредит з ПДВ	?
4	05.04	ПКО, виписка банку	Отримано готівку з банку на господарські потреби	15500
5	04.04	ВКО	Видано з каси грошові кошти у підзвіт	2500
6	06.04	Розрахунок бухгалтерії	Відображено залік заборгованості на суму виданих авансів	60000
7	07.04	ВКО	Видано з каси начальнику цеху безпроцентну позику	10000
8	13.04	Виписка банку	Повернуто на поточний рахунок частку раніше виданого авансу	1500
9	17.04	Заява на відкриття акредитиву, виписка банку	Відкрито акредитив для розрахунку з ПАТ «Прогрес»	27000
10	20.04	Рахунок-фактура, податкова накладна	Оприбутковано паливо для виробничих потреб	225000
11	20.04	Податкова накладна, рахунок - фактура	Відображено суму ПДВ	?
12	23.04	Звіт про використання підзвітних сум	Затверджено звіт з використання підзвітних сум (відрядження технолога)	2500
13	29.04	Виписка банку	Погашено заборгованість з акредитиву	?
14	07.05	Претензія	Виставлено претензію банку по помилково списаних з поточного рахунку коштах	5000
15	07.05	Акт приймання передачі сновних засобів	Оприбутковано вантажний автомобіль	180000
16	07.05	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
17	10.05	Виписка банку	Погашено заборгованість за рахунок короткострокової позики банку	?
18	11.05	Накладна, рахунок	Відображено витрати на транспортування вантажного автомобіля	25800
19	11.05	Податкова накладна, рахунок - фактура	Відображено суму ПДВ	?
20	12.05	ПКО	Надійшла готівка в касу з поточного рахунку	21000
21	13.05	ВКО	Видано кошти в підзвіт комірнику	2100
22	15.05	Звіт про використання підзвітних сум	Придбано офісні стільці за рахунок підзвітних сум	15000
23	15.05	Звіт про використання підзвітних сум	Відображено суму ПДВ	?
24	16.05	ПКО	Повернуто в касу залишки підзвітних сум	?
25	16.05	Акт введення в експлуатацію основних засобів	Введено в експлуатацію вантажний автомобіль	102500
26	16.05	Виписка банку	Отримано грошові кошти в погашення претензії	5000
27	16.05	Рахунок-фактура,	Оприбутковано на склад сировину	120000

		податкова накладна		
28	16.05	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
29	05.06	Платіжне доручення	Погашено заборгованість (щодо операції 27)	?
30	07.06	Рахунок-фактура, податкова накладна	Оприбутковано сировину від постачальника	25050
31	07.06	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
32	08.06	Претензія	Притензія по нестачях, встановлених при одержанні сировини	1800
33	11.06	Рахунок-фактура, податкова накладна	Оприбутковано на склад сировину від постачальника	15800
34	11.06	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
35	11.06	Платіжне доручення	Сплачено з поточного рахунку комісійні	1000
36	14.06	Лімітно-забірна картка	Відпушено зі складу виробничі запаси: а) печиво «Лягідне» б) печиво «Мрія»	133000 120000
37	15.06	Вексель	Видано вексель в погашення заборгованості	3000
38	15.06	Рахунок	Акцептовано рахунок за електроенергію	18000
39	15.06	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
40	15.06	Виписка банку	Повернуто на рахунок надлишково сплачені кошти постачальникам	1300
41	15.06	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітну плату робітникам, які виготовляють: а) печиво «Лягідне» б) печиво «Мрія»	24000 20000
42	15.06	Розрахунок бухгалтерії	Здійснено обов'язкові утримання із заробітної плати: а) податок з доходу фізичних осіб б) військовий збір	? ?
43	15.06	Виписка банку	Перераховано з поточного рахунку аванс	87000
44	15.06	Довідка бухгалтерії	Нараховано знос на основні засоби, які беруть участь у виготовленні: а) печива «Лягідне» б) печива «Мрія»	150000 100000
46	19.06	Рахунок-фактура, податкова накладна	Оприбутковано газовану воду для продажу	72500
47	19.06	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	?
48	19.06	Розрахунок бухгалтерії	Зараховано раніше виданий аванс	?
49	19.06	Довідка бухгалтерії	Розподілено та списано загально-виробничі витрати при виробництві: а) печива «Лягідне» б) печива «Мрія»	? ?
50	19.06	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітна плата адміністративному персоналу	280000
51	19.06	Розрахунок бухгалтерії	Здійснено нарахування на ФОП	?
52	19.06	Розрахунок бухгалтерії	Здійснено обов'язкові утримання: а) податок з доходу фізичних осіб б) військовий збір	? ?
53	19.06	Накладні	Реалізовано зі складу за фактичною собівартістю: а) печиво «Лягідне» б) печиво «Мрія»	? ?
54	19.06	Виписка банку	Відображено дохід від реалізації:	600000

			а) печива «Лягідне» б) печива «Мрія»	420000
55	19.06	Податкова накладна	Нараховано податкове зобов'язання	?
56	29.06	Розрахунок бухгалтерії	Списано адміністративні витрати	?
57	29.06	Розрахунок бухгалтерії	Закрито рахунки доходів та витрат	?
58	30.06	Розрахунок бухгалтерії	Списано фінансові результати	?
59	30.06	Довідка бухгалтерії	Нараховано податок на прибуток та списано	?
60	30.06	Платіжне доручення	Погашено заборгованість перед бюджетом з: а) ПДВ б) ПДФО в) податку на прибуток г) ЄСВ д) військового збору	? ? ? ? ?
61	30.06	Виписка банку	Отримано готівку з банку для виплати заробітної плати робітникам підприємства	106910
62	30.06	Розрахунково-платіжна відомість	Виплачено заробітну плату робітникам підприємства	106910
63	30.06	Виписка банку	З поточного рахунку погашена короткострокова позика банку	12000
64	30.06	Виписка банку	Погашений вексель, виданий АТП-15129, за рахунок коштів на поточному рахунку	30000

Завдання (2) 4

На підставі журналу реєстрацій господарських операцій:

- а) проставити кореспонденцію рахунків та визначити відсутні відповідні суми;
- б) підрахувати підсумок журналу операцій;
- в) рознести залишки та операції в регістри обліку;
- г) підрахувати підсумок та вивести залишки в регістрах обліку;
- д) скласти шахматну відомість по синтетичних рахунках та Головну книгу
- е) скласти фінансову звітність (ф.1)

Журнал реєстрації господарських операцій

ТОВ «Шанс» за 1-й квартал 2020 року

№	Дата	Первинний документ	Зміст господарської операції	Сума, грн
1	04.01	Рахунок накладна	Акцептовано рахунок ТВО «Будмат» за пісок 200 т за ціною 500 грн. за 1 т	100000
2	04.01	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ (операція 1)	?
3	04.01	Акт приймання - передачі ОЗ	Відображено вартість безоплатно отриманого автомобіля	240000
4	04.01	Рахунок	Акцептовано рахунок ПАТ «Кона» за електричну бетономішалку	30000
5	04.01	Податкова накладна	Відображену суму ПДВ (операція 4)	?
6	04.01	Рахунок	Акцептовано рахунок АТП 14129 за доставку бетономішалки	6400
7	04.01	Податкова накладна	Відображену суму ПДВ (операція 6)	?
8	10.01	Акт приймання - передачі ОЗ	Зараховано бетономішалку до складу основних засобів	?
9	11.01	Накладна	Відпущено зі складу пісок у виробництво	50000

10	11.01	Довідка бухгалтерії	Списано витрати матеріалів на виробництво залізобетонних плит	50000
11	11.01	Накладна	Відпущено у виробництво цемент	140000
12	11.01	Рахунок накладна	Придбано спецодяг у ТОВ «Юлія»	6800
13	11.01	Податкова накладна	Відображену суму ПДВ (операція 12)	?
14	14.01	Рахунок	Акцептовано рахунок енергозбуту за використану електроенергію	179200
15	14.01	Податкова накладна	Відображену суму ПДВ (операція 13)	?
16	14.01	Довідка бухгалтерії	Списано витрати по електроенергії на опалення виробничого цеху	?
17	14.01	Накладна	Відпущено у виробництво арматуру	24000
18	14.01	Довідка бухгалтерії	Списано матеріальні витрати на виробництво фундаментних блоків	?
19	14.01	Розрахунково-платіжна відомість	Нараховано заробітну плату головному бухгалтеру	16000
20	28.01	Розрахунок бухгалтерії	Утримано ПДФО (операція 19)	?
21	28.01	Розрахунок бухгалтерії	Утримано військовий збір (операція 19)	?
22	04.02	Довідка бухгалтерії	Нараховано ЄСВ на ФОП	?
23	09.02	Накладна	Відпущено зі складу МШП	13600
24	14.02	Рахунок накладна	Придбано шебінь у ПАТ «Будівля»	636000
25	14.02	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ (операція 24)	?
26	14.02	Виписка банку	Отримано короткострокову позику в банку	145000
27	14.02	Виписка банку	Погашено заборгованість з позики з поточного рахунку	12000
28	16.02	Розрахунок бухгалтерії	Нараховано відсотки по короткостроковій позиції банку	14500
29	20.02	Платіжне доручення	Перераховано банку в погашення заборгованості по нарахованих відсотках	14500
30	20.02	Розрахунково - платіжна відомість	Нараховано заробітну плату робітнику основного виробництва	14200
31	20.02		Утримано ПДФО (операція 30)	?
32	20.02	Розрахунок бухгалтерії	Утримано військовий збір (операція 30)	?
33	01.03	Довідка бухгалтерії	Нараховано ЄСВ на ФОП (операція 30)	?
34	06.03	Розрахунок бухгалтерії	Нараховано амортизацію на обладнання виробничого призначення	12100
35	24.03	Розрахунок бухгалтерії	Списано загальновиробничі витрати на фінансовий результат	?
36	26.03	Розрахунок бухгалтерії	Списано адміністративні витрати на фінансовий результат	?

ЧАСТИНА 3
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Методи контролю: усне опитування, колоквіум, оцінювання виконаних завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Історія розвитку обліку.
  2. Основні облікові принципи згідно із законодавством України.
  3. Характеристика Плану рахунків.
  4. Сутність та завдання документообігу на підприємстві.
3. *Виконати завдання:*
  1. Підготуватися до колоквіуму за змістом теми курсу.
Здобувачу вищої освіти пропонується обрати одне актуальне питання за змістом теми 1 і підготувати презентацію.

Примітка: опис питання на 3-5 сторінки. Кількість презентаційних слайдів 6-10.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб.. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. Посіб.. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996 – IV .URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> .

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтеллект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: темат. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 2. Облік основних засобів

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Завдання для самостійної роботи:

1. Нормативно-правове регулювання обліку основних засобів.
2. Облік амортизації основних засобів.
3. Облік модернізації та реконструкції основних засобів.
4. Інвентаризація основних засобів.

3. *Виконання задач:*

1. Підприємство-орендодавець уклало угоду про фінансову оренду устаткування з підприємством-орендарем на таких умовах: строк оренди - 4 роки, починаючи з 1 січня 2018 року, орендна ставка відсотка становить 18 % річних, мінімальні орендні платежі - 240000 (30000 * 8) сплачуються один раз на півроку (2 січня і 1 липня). Після завершення строку оренди власності на устаткування переходить орендарю. Розрахувати суму платежів за устаткування та фінансові витрати за періодами платежів.

Скласти кореспонденцію бухгалтерських рахунків з отримання устаткування у фінансову оренду та пов'язані з першим платежем за фінансовими витратами.

2. Для виробничих потреб підприємством придбаний легковий автомобіль, вартістю 180000 грн., в тому числі ПДВ – 30000 грн. Зроблена передоплата постачальникові (аванс).

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

3. Підприємство ліквідувало об'єкт основних засобів у зв'язку з його моральним зносом. Його первісна вартість – 100000 грн., сума зносу – 22700 грн., сума витрат, пов'язаних з ліквідацією основних засобів – 6500 грн., вартість оприбуткованих виробничих запасів від розборки об'єкту основних засобів – 2000 грн.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

4. Нарахувати амортизацію методом прямолінійного списання, якщо первісна вартість об'єкту 15000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період

експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб.. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб.. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996 – IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> .

Допоміжна

1. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 3. Облік нематеріальних активів

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Шляхи надходження та вибуття нематеріальних активів на підприємство.
  2. Первісна оцінка нематеріальних активів.
  3. Документальне оформлення руху нематеріальних активів.
  4. Облік амортизації нематеріальних активів.
3. *Виконання задач:*

1. Підприємство продає своє авторське право за залишковою вартістю. Первісна вартість об'єкта нематеріальних активів – 30000 грн. Об'єкт використовувався у виробництві впродовж трьох років, річна норма зносу (амортизація) – 20 %.

Розрахувати необхідні суми та відобразити вказані операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Підприємство в січні 2019 року здійснило обмін запасів вартістю 6000 грн. з ПДВ на програму для бухгалтерського обліку. Для введення даної програми в експлуатацію необхідна доробка, яка буде проводитись силами підприємства, вартість якої - 1500 грн. (заробітна плата). Прогнозований термін корисного використання програми становить 10 років.

Для нарахування зносу згідно наказу про облікову політику на підприємстві застосовується прямолінійний метод.

Відобразити вказані операції на рахунках бухгалтерського обліку та вказати первинні документи.

2. Підприємство в третьому кварталі 2019 року провело розробку та виготовлення промислового зразка, над яким працювали фахівці з місячним фондом заробітної плати 120000 грн. та залучались послуги іншого підприємства на суму 16680 грн. з ПДВ.

У жовтні 2019 року підприємство належним чином зареєструвало вказаний зразок. Витрати на реєстрацію склали 3000 грн.

Відобразити вказані операції на рахунках бухгалтерського обліку та вказати первинні документи.

3. Підприємством в лютому 2019 року за договором було безоплатно отримано програмне забезпечення 1 С Бухгалтерія, що буде використовуватись для потреб бухгалтерії.

Справедлива вартість програмного забезпечення складає 12200 грн. Строк корисного використання 4 роки. Амортизація нараховується за прямолінійним методом.

Необхідно :

- 1) відобразити операції з надходження об'єкту нематеріальних активів;
  - 2) відобразити операції щодо нарахування амортизації нематеріальних активів в бухгалтерському обліку протягом всього строку використання;
  - 3) визначити балансову вартість об'єкту нематеріальних активів на кожну дату балансу протягом усього строку корисного використання.
4. Підприємством в березні 2019 року придбано об'єкт нематеріальних активів – програмне забезпечення :

- 1) сплачено постачальнику 16800 грн. з ПДВ;
- 2) сплачено послуги за доробку об'єкту – 1600 грн. з ПДВ.

Строк корисного використання складає 5 років, амортизація нараховується за прямолінійним методом.

В листопаді 2019 року підприємство вирішило придбати більш сучасну програму для обліку, а стару програму - продати за 2000 грн. з ПДВ.

Визначити балансову вартість об'єкту на кожну звітну дату до моменту реалізації.

Відобразити всі вказані операції на рахунках бухгалтерського обліку, вказати всі необхідні первинні документи.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
2. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-тє вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 4. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Визнання довгострокових фінансових інвестицій.
  2. Види інвестицій.
  3. Оцінка інвестицій при придбанні.
  4. Оцінка інвестицій на дату балансу.
  5. Оцінка інвестицій за справедливою вартістю.
  6. Метод ефективної ставки відсотка.
  7. Метод участі в капіталі.
3. *Виконання задач:*

1. Підприємство «Акція» придбало 30% підприємства «Балі» на загальну суму 45000 грн. Протягом року підприємство «Балі» одержало прибуток в сумі 20000 грн., в цьому ж році підприємством «Балі» було дооцінено основні засоби на 5000 грн. та виплачено дивідендів на суму 3000 грн. Відобразити облік інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку методом участі в капіталі.

2. Підприємство «Уклон» 05.01.2019 року придбало облігації номінальною вартістю, 60000 грн. за 62525 грн. Фіксована ставка відсотка за облігаціями становить 9%. Погашений облігації відбудеться через 5 років. Виплата відсотків здійснюється щороку наприкінці року. Здійснити нарахування амортизації за наявності премії по інвестиціях.

3. Підприємство «Уклон» 02.01.2019 року придбало облігації номінальною вартістю 20000 грн. за 18500 грн. (дисконт 1500 грн.). Фіксована ставка відсотка за облігацією встановлена в розмірі 8 процентів річних. Строк погашення облігацій через 3 роки. Здійснити нарахування амортизації за наявності дисконту по інвестиціях.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТА ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

Тема 5. Облік сировини і матеріалів

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Документальне оформлення руху сировини і матеріалів.
  2. Регістри обліку руху сировини і матеріалів.
  3. Інвентаризація сировини і матеріалів.
  4. Порядок відображення інформації про наявність та рух сировини і матеріалів у формах звітності.
3. *Виконання задач:*
  1. Вартість матеріалів на початок місяця за купівельними цінами становить 90000 грн.; надійшло за місяць матеріалів на 130000 грн.
Транспортно – заготівельні витрати (ТЗВ) на початок місяця становлять 9600 грн., за місяць вони склали 13400 грн.
За місяць списано матеріалів за обліковими цінами на виробництво 74700 грн.
Необхідно:
Визначити суму транспортно – заготівельних витрат, яка буде віднесена на собівартість списаних на виробництво матеріалів, та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.
  2. Залишки сировини й матеріалів на складі становили 1504400 грн., транспортно – заготівельні витрати – 171801 грн. За місяць надійшло матеріалів на 285600 грн., а транспортно – заготівельні витрати становили 27999 грн.
Протягом місяця було списано на виробництво матеріалів на суму 1210608 грн.
Завдання:
Необхідно знайти суму транспортно – заготівельних витрат та відобразити операції за допомогою кореспонденції рахунків.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб.. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.

3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 6. Облік виробничих запасів

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Нормативно-правове регулювання обліку виробничих запасів
  2. Документування операцій з наявності та руху виробничих запасів.
  3. Облік транспортно - заготівельних витрат
  4. Методи оцінки запасів при їх вибутті.
3. *Виконання задач:*
  1. Зазначити кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку за наведеними господарськими операціями.
Визначити суму ПДВ (операції 1, 2).
Скласти розрахунок розподілу транспортно-заготівельних витрат і списати їх за видами готової продукції (операція 4) за умови, що залишки на початок місяця становлять:
    - виробничих запасів - 5000 грн.;
    - транспортно-заготівельних витрат -1500 грн.

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
	Дт	Кт	
1. Оприбутковано виробничі запаси від вітчизняного постачальника за покупними цінами			10000
Відображено податковий кредит з ПДВ			?
2. Відображено вартість транспортних послуг, пов'язаних з придбанням виробничих запасів			3000
Відображено податковий кредит з ПДВ			?
3. Списано виробничі запаси, використані для виробництва готової продукції			12000
4. Списано транспортно-заготівельні витрати, що відносяться до виробничих запасів, використаних на виробництво готової продукції			?

2. Підприємством самостійно виготовлено – 30 штук малоцінних та швидкозношуваних предметів, у результаті чого ним понесені такі витрати:

- використано матеріалів на суму 12500 грн.;
- нарахована заробітна плата бригаді, що виготовляла МШП, у сумі 34000 грн.;

- використані напівфабрикати власного виготовлення на суму 2850 грн.;

- надані послуги допоміжним виробництвом на суму 12000 грн.

Частина виготовлених МШП (15 шт.) видана для потреб цеху.

Завдання: відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

3. Підприємством здійснена постачальникові передплата за матеріали на суму 60000 грн. в т.ч. ПДВ. Під час приймання встановлена недостача матеріалу. Після встановлення причин недостачі виявилися:

- недостача у межах норм природних втрат – на суму 1000 грн.;

- недостача з вини постачальника – на суму 2000 грн.

Необхідно: відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтеллект-Захід, 2019. 1072 с.

2. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб.. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.

3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-тє вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>

3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 7. Облік палива та готової продукції

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Нормативно правове регулювання обліку палива та готової продукції

2. Документування операцій з руху палива та готової продукції на підприємстві

3. Оподаткування операцій з руху готової продукції.

4. Інвентаризація готової продукції.

3. *Виконання задач:*

1. Необхідно:

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку практичну ситуацію по продажу підприємством штампувального верстату.

Дані для виконання:

1. Договірна ціна верстату – 60000 грн.

2. Первісна вартість – 80000 грн.

3. Знос склав – 10%

2. Підприємство у квітні виробило готову продукцію із фактичною виробничою собівартістю 50000 грн. Протягом місяця вся вироблена готова продукція була реалізована покупцям на суму 77500 грн. У кінці місяця було повернуто від покупців через наявність браку готової продукції на суму 500 грн.

Керівництво вирішило виправити брак і реалізувати продукцію.

Завдання:

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

2. Підприємство виробляє одяг на масові замовлення. У березні 2019 року виготовлено 1000 комплектів спецодягу. Протягом місяця підприємство понесло наступні витрати, грн.:

тканина – 9000;

гудзики – 2000;

нитки – 1000;

заробітна плата:

швачки – 9500 (кількість швачок – 20 чол.);

наладчика обладнання – 10560;

директора та головного бухгалтера -35000;

менеджера з продажу – 12000;

відрахування на соціальне страхування -? (згідно чинного законодавства);

амортизація:

швейних машин – 5000;

будівлі цеху – 170000;

оренда офісу – 11500;

канцелярські прилади – 550;

витрати на доставку готової продукції споживачам – 12000.

Визначити виробничу та повну собівартість виробленої продукції.

3. Підприємство виготовляє обкотиші. На кожному з трьох переділів продукція кожного з переділів є напівфабрикатом для наступного переділу. Дані про витрати на кожному переділі наступні :

Витрати	Переділи , тис.грн.			Разом
	1	2	3	
1. Основні матеріали	200000	120000	150000	?
2. Напівфабрикати власного виробництва	?	?	?	?
3. Допоміжні матеріали	20000	15000	65000	?
4. Основна заробітна плата	50000	62510	65220	?
5. Додаткова заробітна плата, 10% від основної	?	?	?	?
6. Відрахування на соціальні заходи	?	?	?	?
8. Накладні витрати	36000	26400	39000	?
Випуск продукції, т. тон	6851			?

1. Визначити собівартість напівфабрикату по кожному переділу.

2. Скласти відомість обліку витрат на виробництво.

3. Користуючись наведеною нижче схемою, заповнити Т рахунки обліку. Як формується собівартість готової продукції в системі попередільної калькуляції.

Переділ №1		Переділ №2	
Матеріали Заробітна плата Накладні витрати	Передано на переділ №2	З переділу №1 Матеріали Заробітна плата Накладні витрати	Передано на переділ №2
Переділ №3		Готова продукція	
З переділу №2 Матеріали Заробітна плата Накладні витрати	Передано на склад готової продукції	З переділу №3	

4. Підприємство отримало наступні дані щодо реалізованої готової продукції:

№ з/п	Показник	Квартал в тис			Разом
		1	2	3	
1	Кількість реалізованої продукції, од.	1200	1100	1300	X
2	Ціна за одиницю, грн.	10000	12000	13000	X
3	Валовий дохід, грн.				?
4	Прямі матеріальні витрати, грн.	4000	4000	4000	?
5	Прямі витрати на оплату праці, грн.	3800	3900	4000	?
6	Загальновиробничі витрати, грн.: – змінні – постійні	300	300	300	?
		200	200	200	?
7	Разом собівартість, грн.	?	?	?	?
8	Прибуток (збиток), грн.	?	?	?	?

Розрахуйте невідомі показники. Проаналізуйте динаміку зміни прибутку підприємства на одиницю реалізованої продукції.

5. Підприємством - виробником у звітному періоді було реалізовано готову продукцію на суму 300000 грн з ПДВ. Згідно договору на постачання продукції підприємство - виробник доставляє продукцію на склад покупця. Фактична виробнича собівартість готової продукції склала 256000 грн.

Відобразити вказані операції в бухгалтерському обліку підприємства – виробника за умови:

3) виробник користується послугами транспортної організації для транспортування готової продукції, перевізник є платником ПДВ вартість доставки складає 10060 грн. з ПДВ;

4) виробник перевозить готову продукцію власним автотранспортом, вартість перевезення складає 9560 грн.

6. Підприємством за договором купівлі-продажу було отримано попередню оплату за готову продукцію в розмірі 50% від суми поставки,

договірна вартість складає 150000,00 грн. з ПДВ. На суму авансу по першій події було виписано податкову накладну № 1. По факту виробником було відпущено продукції на суму 144300 з ПДВ. На суму, що залишилась, було виписано податкову накладну № 2. Фактична собівартість реалізованої продукції складає 120000 грн.

Відобразити вказані операції в бухгалтерському обліку підприємства-виробника.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 8. Облік грошових коштів

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Нормативно-правове регулювання операцій з готівкою.
  2. Облік нестач та надлишків грошових коштів.
  3. Облік безготівкових операцій.

4. Інвентаризація каси.

3. *Виконання задач:*

Розглянути ситуації і пояснити їх законність або допущені порушення:

1. Готівка, призначена для виплати заробітної плати працівникам, використана на загальногосподарські потреби.

2. Підприємство виплатило заробітну плату коштами з отриманої в касу виручки. На дату виплати заробітної плати підприємство мало податкову заборгованість.

3. Здійснено розрахунок готівкою між підприємствами без документів, що підтверджують підстави витрачання готівки.

4. Підприємство отримало в кінці робочого дня в касу суму готівки, що перевищує ліміт. На наступний день готівку здали до банку.

5. Касир зберігає в касі підприємства власні гроші.

6. В результаті інвентаризації касової готівки виявлено її нестачу. Договір про повну матеріальну відповідальність з касиром не укладено. Хто буде нести відповідальність у цьому випадку?

2. ЗАТ «Фаянс» (платник ПДВ) підписало з ТОВ «Кварц» договір купівлі-продажу піску, за яким 11 лютого 2019 року оплатило останньому вартість 10 тонн піску за ціною 180 грн. (у т.ч. ПДВ) за тонну. 18 лютого 2019 року сировину оприбуткували на склад. 22 лютого 2019 року оприбутковано другу партію піску загальною вартістю 36000 грн. У забезпечення отриманої сировини ЗАТ «Фаянс» видало простий відсотковий вексель підприємству «Кварц» на повну суму поставки, що оговорено додатковою угодою до договору купівлі-продажу. Сума відсотків за ним - 360 грн. Погашено вексель з нарахованими відсотками 28 березня 2019 року.

Завдання: відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку ЗАТ «Фаянс» за допомогою кореспонденції рахунків.

3. Підприємством були здійснені наступні операції:

- отримана на поточний рахунок передплата від покупця за товари – 15400 грн. (в т.ч. ПДВ);

- перераховані кошти постачальнику за товари – 26000 грн.;

- отримані кошти в касу на виплату заробітної плати – 14000 грн, дивідендів - 1200 грн., на відрядження - 1740 грн.;

- видана заробітна плата – 6000 грн.;

- видано на відрядження - 1740 грн.;

- видані дивіденди - 1200 грн.;

- повернені невикористані кошти в касу від підзвітної особи - 190 грн.

Необхідно відобразити операції з руху грошових коштів на рахунках бухгалтерського обліку.

Журнал господарських операцій

Господарська операція	Д-т	К-т	Сума
Отримана на поточний рахунок передплата від покупця за товари			
Відображено податкове зобов'язання			
Перераховані кошти постачальнику за товари			
Отримані кошти в касу			
Видана заробітна плата			
Видано на відрядження грошові кошти			
Видано дивіденди			
Повернені невикористані грошові кошти в касу від підзвітної особи			

4. Підприємством були здійснені такі операції:

- оприбутковані внески до статутного капіталу, здійснені засновником готівкою - 17000 грн.;
- перераховані кошти постачальнику як передплата за товари -12000 грн. (в т.ч. ПДВ);
- отримані кошти в касу: на виплату заробітної плати - 52000 грн, дивідендів - 900 грн., на відрядження - 1620 грн.;
- видана заробітна плата - 52000 грн.;
- видано на відрядження - 1620 грн.;
- видані дивіденди - 900 грн.;
- повернуті невикористані грошові кошти в касу від підзвітної особи - 420 грн.;
- повернені кошти в банк - 80 грн.

Необхідно відобразити операції з руху грошових коштів за допомогою бухгалтерських проведення.

5. Підприємством були здійснені такі господарські операції:

- отримані грошові кошти з банку на виплату зарплати - 13000 грн.;
- видана зарплата працівникам - 13000 грн.;
- отримані грошові кошти з банку на господарські потреби й відрядження - 600 грн.;
- видані кошти підзвітній особі на придбання канцелярських товарів - 1200 грн.;
- видані кошти в підзвіт директору - 1400 грн.;
- повернені в касу грошові кошти, отримані працівником як позичка 2800 грн.;
- надано звіт про використання підзвітних сум працівником за придбання канцелярських товарів - 1220 грн.;
- повернуто в касу невикористану суму підзвітних коштів - ? грн.;
- відшкодовані з каси грошові кошти працівникові -? грн.

Необхідно відобразити операції з руху грошових коштів на рахунках бухгалтерського обліку.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 9. Облік дебіторської заборгованості

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Облік розрахунків з підзвітними особами.
  2. Облік резерву сумнівних боргів.
  3. Облік розрахунків з замовниками.
  4. Облік розрахунків за претензіями.
3. *Виконання задач:*
  1. Підприємство «Конті» перерахувало аванс за сировину підприємству «Антарія» на суму 23000 грн. (обидва підприємства не є платниками ПДВ). При одержанні сировини на нестачу пред'явлено претензію на суму 1250 грн. Підприємство «Антарія» задовольнило претензію у повному обсязі шляхом повернення грошей.
Відобразити дані операції на рахунках бухгалтерського обліку.
Проаналізувати, які наслідки у балансі мало б незадоволення претензії.

2. 01 березня 2019 року підприємство отримано безвідсотковий вексель від покупця строком на два місяці номінальною вартістю 20100 грн. в погашення заборгованості у розмірі 20000 грн. 1 травня 2019 року покупцем погашено вексель.

Відобразити ці операції в бухгалтерському обліку векселедержателя (фінансова звітність складається щокварталу).

Проаналізувати, як би змінились бухгалтерські записи в обліку векселедержателя, якщо номінальна вартість одержаного відсоткового векселя становила 20000 грн., річна ставка відсотків - 6%.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій

Методи контролю: усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Нормативно-правове регулювання обліку поточних фінансових інвестицій.

2. Оцінка поточних фінансових інвестицій.

3. Аналітичний облік поточних фінансових інвестицій.

3. *Виконання задач:*

1. Підприємство «Азот» має 500 акцій підприємства «Буран», собівартість яких 16200 грн. Половину цих акцій підприємство «Азот» продає за 13500 грн. Відобразити у бухгалтерському обліку цю подію.

2. Підприємство «Азот» придбало 500 акцій підприємства «Буран» на загальну суму 16000 грн. При цьому сплатило брокеру - 1200 грн. Підприємство «Азот» має намір утримувати ці акції не більше року. Відобразити у бухгалтерському обліку цю подію.

3. Підприємство «Мелам» 2 січня 2019 року придбало частку в розмірі 30% у власному капіталі підприємства «Стандарт» за 160000 грн.. За результатами 2019 року підприємство «Стандарт» отримало прибуток у розмірі 50000 грн., крім того, власний капітал підприємства «Стандарт» змінився за рахунок:

- уцінки необоротних активів - на 14000 грн.;
- безоплатно одержаних необоротних активів - на 16000 грн.

Необхідно розрахувати вартість фінансових інвестицій за методом участі у капіталі, відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

4. ПАТ «Квітка» здійснило довгострокові фінансові інвестиції у ТОВ «Посмішка» в сумі 200000 грн., що становить 30% капіталу об'єкта інвестування. За підсумками року ТОВ «Посмішка» отримало чистий прибуток у сумі 40000 грн. і прийняло рішення розподілити його на дивіденди. Інвестор має визначити дохід у сумі 13000 грн.. Наступного року товариство отримало збитки в сумі 40000 грн., а інвестор має визначити витрати у сумі 15000 грн..

Необхідно відобразити операції з обліку фінансових інвестицій за допомогою кореспонденції рахунків, визначити вартість фінансової інвестиції на кінець наступного року.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.

3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-тє вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 11. Облік витрат виробництва

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Класифікація витрат на виробництво
  2. Суть основних методів обліку витрат на виробництво.
  3. Облік витрат на виробництво за попередільний методом.
  4. Позамовний метод обліку витрат на виробництво.
  5. Нормативний метод обліку витрат на виробництво.
3. *Виконання задач:*
  1. Скласти розрахунок розподілу загальновиробничих витрат, при умові, що:
    - нормальна потужність складає 10000 машино-годин (маш. годин). Сума загальновиробничих витрат при нормальній потужності 80000 в т.ч., змінні 50000, постійні – 30000.

Визначити витрати на виробництво та фактичну собівартість одиниці продукції і вказати кореспонденцію рахунків:

Вихідні дані:

    1. Витрачені матеріали на:
      - виготовлення телевізорів – 14600 грн.
      - музичних центрів – 11000 грн., загальновиробничі витрати – 2200 грн.
    2. Нарахована заробітна плата робітникам:
      - за виготовлення телевізорів – 100000 грн.
      - музичних центрів – 120000 грн.
    3. Проведені відрахування від заробітної плати згідно з чинним законодавством – ? грн.
    4. Одержаний рахунок енергозбуту розподіляється на:
      - виготовлення телевізорів – 11870 грн.

музичних центрів – 11450 грн.

5. Незавершеного виробництва на кінець звітного періоду немає.

6. Оприбутковано на склад з виробництва 4 телевізори і 6 музичних центрів.

2. Виробниче об'єднання реалізувало продукцію по відпускній ціні на 42000 грн., фактична собівартість реалізованої продукції становить 22000 грн. Позавиробничі витрати на збут становлять 12000 грн.. Скласти кореспонденцію бухгалтерських рахунків.

3. Підприємство «Мрія» у січні 2019 року одержало дохід від реалізації продукції в сумі 340000 грн з ПДВ. Собівартість реалізованої продукції склала 120000 грн. Протягом місяця підприємство витратило:

- а) на утримання апарату управління – 24000 грн;
- б) витрати, пов'язані з реалізацією продукції – 8000 грн;
- в) інші операційні витрати – 3000 грн.

Визначте фінансовий результат та відобразіть у бухгалтерському обліку за допомогою кореспонденції рахунків.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019, 527 с.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
  1. Нормативно-правове регулювання обліку витрат майбутніх періодів
  2. Документування обліку витрати майбутніх періодів.
  3. Регістри обліку витрат майбутніх періодів.
  4. Інвентаризація витрат майбутніх періодів
3. *Виконання задач:*
  1. Підприємство уклало угоду про оренду складського приміщення з орендною платою 5000 грн. Сторони домовились про сплату орендарем орендної плати наперед за 6 місяців. В бухгалтерському обліку зробити необхідні записи та скласти кореспонденцію рахунків.
  2. Підприємство здійснило передплату періодичного видання на рік на 2960 грн. (без ПДВ).
В бухгалтерському обліку зробити необхідні записи та скласти кореспонденцію рахунків.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематич. збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтеллект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Навчальне видання

Шевченко Любов Ярославівна
Шендригоренко Марина Трохимівна
Гейєр Елеонора Станіславівна
Коверза Вікторія Семенівна
Неізнана Олена Володимирівна
Янковський Валерій Андрійович

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК 1**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 3,6

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.

